

จดหมายเล่าเรื่อง
แด่คุณ ช่อเหล็กปฏิวัติ และพล ฯลฯ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
จากพระราชโอรสเสนาบดีแห่งการเกษตรถึงคุณน้อม.

วิบูลย์ประชา วานิชวิไล

กราบเท้าแม่ที่เคารพรักอย่างสูง

แม่ครับ การเป็นพ่อเป็นแม่คนนี่ลำบากแสนเข็ญ
แต่แม่คนนี้ก็เป็นอย่างที่ดิฉันเสียเกิน
แม่ผ่านความลำบาก ความอดทนมานานนี้ประการ เพื่อลูก
แม่แต่เดี๋ยวนี้

เดี๋ยวมีใจ สุขใจเสียเกิน
จริงแท้ๆ ที่พูดมาหลายครั้งว่า "พ่อแม่เป็นพรหมของบุตร"
คือเป็นผู้สร้าง ผู้ดูแล เกื้อหนุนช่วยเหลือ
ด้วยพรหมวิหารธรรม มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา.

แม่ภูมิใจได้ครับว่าแม่ดีที่สุด
ส่วนผลต่างๆ ที่ดูเหมือนว่าจะไม่ดีอื่นๆ นั้น
มันเป็นเรื่องที่นึกไม่ถึงไม่ได้หรอก เพราะในขณะนี้เหมือนนี้
ในโลกนี้ ไม่ได้มีเพียงแต่แม่กับลูกๆ
ยังมีอะไรต่ออะไรอีกสารพัดที่จะมาขวาง มาแย่งแย่งแต่แม่เต็ม
ไว้ลูกคนนั้นเป็นดั่งนั้น คนนั้นเป็นดั่งนั้น
เราคาดหวัง กำหนดกะเกณฑ์ไม่ได้หรอก
เพราะแม่จะยังรักไว้ นั้นไม่ได้แน่

อาจารย์พุทธทาส บอกว่า จะมีความสุข ภูมิใจกับทพรหาญแท้ที่
เมื่อได้ทำหน้าที่ เต็มที่ ดีที่สุดเท่าที่ทำได้
ก็ให้สุขใจ ถึงกับใจตัวเองเกิด
อย่าไปพะวงที่ผล เพราะผลอาจไม่ดีก็ได้ เพราะยังมีเหตุปัจจัยอื่นๆ
ที่มาเกี่ยวข้อง, เหนืออำนาจกระทำควบคุมของเรา

สั่งครับเต้ย "แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก"
และเต้ยเองก็รักแม่ - น้าพา หอมอกัน
ที่แม่มา, ในเมื่ออยู่ร่วมกัน ย่อมมีที่เดียว ระบาย นิดพลาตชั้น
เต้ยก็กราบขอพระท่านไป
และพยายามหาสิ่งทีบอธเวียนได้, ด้วยสติ ยึดภททาเตอชิตออกไม่
สนองคุณ แม่ นี่อึ้งจัน

กรุณาฝากโทษ และตักเตือนสั่งสอนต่อไปด้วย

เต้ย
๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔

๖๓๖๖๖

๖๖๕.

PHOTOGRAPH BY [unreadable]

အာပာဏာ ဝုဇ္ဇာပညာ

— เป็นพระ —

บน: กลับจากนิคมเกษตรอบาย อุบลราชธานี กรุงเทพมหานคร
๕๗ มค. ๒๕๑
ล่าง: อยู่รวมมูล ที่วัดร้าง 'พันไร่' เกาะสมุย เมื่อ
คราวไปรวมหมู่: ชุมธรรมมณฑล.

จดหมายเหตุเจ้าเรือธง

องค์ตถะ ข้อหลักปฏิบัติ และ ผล ๑๑๑

พระพุทธรักษา

จากปรารภอานิสงส์แห่งการบอชถึงคุณโยม

ฉบับที่ ๑	คำนำ ขบวนการถึงคุณโยม - ๒๒ พุทธศักราช ๒๔๗	หน้า ๑
ฉบับที่ ๒	คุณโยมรู้มัยว่า พระพุทธรักษาองค์นี้คืออะไร? - ๒๔ พุทธศักราช ๒๔๗	หน้า ๔
	หลักข้อปฏิบัติปัจจุบัน	หน้า ๕
ฉบับที่ ๓	ปฏิจจสมุขปะท - ๖ ธันวาคม ๒๔๗	หน้า ๙
ฉบับที่ ๔	ปฏิจจสมุขปะท : ความทุกข์เกิดขึ้นอย่างไร? - ๑๒ ธันวาคม ๒๔๗	หน้า ๑๒
ฉบับที่ ๕	อริยสัจ ๔ ประการ - ๒๑ ธันวาคม ๒๔๗ : ความจริงเพื่อความสู้แข่งแข่งทุกภัย ๔ ชั้นตอน เขลลขันธ - ส่วนประกอบ ๕ ของสิ่งมีชีวิต ไตรลักษณ์ - สามัญญะ - ลักษณะ	หน้า ๑๙ หน้า ๑๙ หน้า ๒๒
ฉบับที่ ๖	การปฏิบัติธรรมะ... เพื่อ ความเย็นมหนาวที่แท้ อริยมรรคมีองค์แปด ฝั่งแสงของค คุณ ข้อหลักปฏิบัติ และ ผล ของพระพุทธรักษา	หน้า ๒๗ หน้า ๒๗ หน้า ๒๗ หน้า ๒๗ หน้า ๒๗ หน้า ๒๗
	นิพนพาน	หน้า ๒๓
	สังการะ - นัมัสการ - ราสีกคุณ และอนุโมนา	หน้า ๒๔ หน้า ๓๐

๑. ปรารภถึงคุณโยม

๒๒ พฤศจิกายน ๒๗.

เจริญพร คุณโยมผู้มีอุปการะ

จดหมายต่อจากนี้ไปที่จะทยอยมีมาเนื่องด้วยอาตมาปรารภถึงอันสงฆ์อันคุณโยมผู้มีอุปการะทั้งหลายพึงได้รับ ได้ทราบว่าคุณโยมได้มีกุศลจิตร่วมอนุโมทนาในการบวชอาตมานั้น อาตมาได้รับใช้สนองคุณพระศาสนา, พระคุณของคุณโยมทั้งหลายอย่างมิได้และประการใด

จุดมุ่งหมายแห่งการบวชของอาตมาในโอกาสนี้ อาจอธิบายตามข้อความของท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุที่ว่า การบวช ๓ เดือนที่มาจัดทำกันแม้ในสมัยนี้เป็นสิ่งที่ควรทำ ควรสนับสนุน ก็ต่อเมื่อการบวชนั้นเป็นการบวชชนิดที่เรียกว่า บวชจริง เรียบร้อย ปฏิบัติจริง ได้ผลจริง และสอนสืบต่อกันไปจริงด้วยการทำตัวอย่างที่ดีเป็นต้นเท่านั้น ถ้าผิดไปจากนี้ก็ต้องเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดโทษ โดยไม่ต้องการเลย. และท่านอาจารย์ก็ได้กล่าวถึงอันสงฆ์ ๓ ประการ ได้แก่

๑. อันสงฆ์ที่ตนเองจะพึงได้, ข้อนี้อาตมาคาดว่าจะเป็นได้พบ เรียบรู้ ศาสตร์แห่งการดำรงชีวิตซึ่งเป็นที่พอใจตลอดทั้งกับคติส่วนตัวเป็นแบบเดิมยกก่อนแล้ว กับยังเป็นโอกาสขัดถูกลมตนเองทาง ดิล-สมาธิ-ปัญญา เพื่อออกไปไปวน่าอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมั่นคงยิ่งขึ้น, ทำประโยชน์แก่สังคมมากยิ่งขึ้น.
 ๒. อันสงฆ์ที่มีอื่นทั้งหมดทั้งสิ้น มีชีวิตมาตาของตนเป็นประธาน จะพึงได้, ข้อนี้อาตมาไม่ยากคิดเอาอย่างๆ คุณโยมทั้งหลายที่ร่วมอุปการะบวชอาตมาครั้งนี้ จะได้รับอันสงฆ์แบบหยอดดันทันที พอทำบุญไป ผลบุญก็ไหลลงมากอย่างกับ Slot Machine ที่มาเก็บ หรือ ตู้อินทรี, จริงอยู่ คุณโยมได้เกิดกุศลจิตเห็นแก่ผู้อื่นนั้นเป็นบุญเป็นต้น เมื่อต่อไปอาตมาก็ยังไม่ทราบจะทำประการใดจึงได้ปรารภถึงการหาจดหมายนี้ขึ้นทำนองการรายงานการบวช ข้อธรรมที่อาตมาได้เรียบรู้อันปฏิบัติช่วยอุปการะคุณโยมทั้งหลาย อย่างน้อยก็คงเพิ่มเติมกุศลจิตของคุณโยมยิ่งขึ้น เพราะอาตมาได้พิจารณาแล้วว่า จะบวชจริง หรือหากคุณโยมจะสงวนเอาข้อธรรมที่อาตมารายงานมาและหากถูกด้วยด้วยแล้วก็เป็นอันดีอันสงฆ์โดยทรงที่อาตมาได้ตอบสนองแต่คุณโยมเป็นแน่.
 ๓. อันสงฆ์ที่เป็นส่วนของพระศาสนาจะพึงได้ ดีถาวรสืบอายุพระศาสนาไว้ไม่ให้สูญสิ้นไป ยังคงอยู่เป็นประโยชน์แก่โลกทุกๆ โลก, ข้อนี้ดูบริบทเกี่ยวกันกับของอาตมาแน่ๆ แต่ถ้ามีโอกาสอาตมาก็จะไม่รีรอ อย่างน้อยก็บวชจริงและไม่ล่วงละเมิดพระปาฏิโมกข์ ก็คงได้ร่วมจรรโลงพระศาสนาอยู่โดยนิจ นอกจากนี้อาตมาเห็นว่าทุกศาสนา โดยองค์ศาสนาต่างๆ ต่างก็มีจุดหมายเดียวกัน เพียงแต่ สถานที่อาตมาเห็นโอกาสต่อพุทธศาสนาก่อนศาสนาอื่นเท่านั้น.
- รวมยอดแล้วนี้ก็คือจุดมุ่งหมายและผลที่คาดว่าจะเป็นได้จาก ปัญหาอุปสรรค อย่างคร่าวคร่าวนั้นเอง

ชีวิตพระใหม่:

เมื่อเวลานี้คิดว่าคุณโยมคงจะสนใจใฝ่ใฝ่อยู่บ้าง, จะลองเล่าให้ท่านดู
 นี้เป็นก็คือตะแคงใจของภรรยาที่บรรดาคุณโยมที่เห็นที่เคารพนับถือทั้งหมดหลาย
 พากันแล้วมาหาเอา, คุณหมอก คุณยาย พี่ น้า อา แม่ พี่, ตาเข้ามาให้แม่จะดูทำพ
 ทยิตตชยมพอกๆกับที่เอาตามไปนั้นก็ตาม. คิดไปคิดมาก็คิดได้ว่า ท่านให้เรื่องดีพระ
 รัตนธรรมาจารย์, และกำลังนั้นจนสิ้นยึดที่เอาตามได้เข้าพินิจภาสวพัทธ์แล้ว
 แล่ก็อดหรืออยู่ไม่ได้ แม่ให้ไว้ไม่ได้ก็ขอยืมได้ให้ไว้ตอบเกิด ทำสัณนิษิตอยู่
 ที่หน้าอุโบสถ ท่านผู้ว่าเดาเกาะคนเขยก็เข้ามาให้ แล้วสั่งให้ว่าท่านให้ไว้ขอ
 ไม่ได้ละ. ชีวิตได้แต่ทำตาละเนื้อนุ่มน้อมเคารพแทน.

นี่เป็นก็คือเรื่องรัตนธรรมาจารย์ที่ใครๆพากันอนุชานไปหัวหนึ่งๆที่เอาตาม
 ไม่ได้คิดร้อนนิจเลย เพราะเป็นพระที่ตัวก็อยู่อยู่พระ และผลก็คือมีวัน
 แรกท่านนั้นที่รับไว้วัดนั้น ๑ ภายตอนบ่าย จากนั้น ๑๐ วันก็วัดแจ้งมีแต่หน้า
 แปล่าท่านนั้นที่รับไว้สงฆ์ (ปกติไม่ดื่มเนื้อสัตว์ น้ำชา กาแฟอยู่แล้วด้วยไม่
 เห็นพระโยชณ์) ครั้นย้ายไปสวนโมกข์ก็ได้รับนิจคุณโยมอีกด้วยหลายท่านที่
 นั้นนั้นเมื่อเดียว แล้วก็นัดดูปากกับที่ในบุตรเสียด้วย คงเกรงว่าสึกออกมา
 จะพอมโกร่งเป็นปากโกร่งขุ่นอีกแทนก็ได้ ครั้นเอาตามเอาคิดแต่ว่าจะลงดู
 วันแรกจึงลงโดยเพื่อเห็นช่วยการเพื่อช่วย-กับที่ดูปากกับในแต่ในเอาแต่เข้า
 ใจกันบุตรอุ้มไปเล่นอยู่ทำกิจ พอถึงเพลก็เปิดกินได้แค่ ๕ ถ้วยก็รู้สึกอ
 พอพระเข้านั้นนั้นเข้าไปถึง ๓ ห้าพิ ไต่ๆเต็มๆ ที่เหลือเกือบครึ่งบาตรก็
 ได้ถวายหม่าไป หลังจากนั้นเอาตามจึงกะไว้ว่าฉัน ๓ ห้าพิ ทัพพ ๑ วัน และก็
 พอจริงๆจนถึงวันนี้ (มี ๒ วันให้หมกกับขมแม่ช่วยเอาเพล ตอนนั้นนั้นเมื่อเดียว
 จริงๆ) ที่ของที่คุณโยมถวายมาเอาตามจึงได้แจกจ่ายถวายพระรูปอื่นซึ่งจำเป็น
 สำรับท่าน เป็นแก่ทรงของเจตนาคุณโยมมีเคารพถวายพระ.

นี่เป็นก็คือเรื่องนิมิตหมาย ทั้งนั้นทั้งว่า ๒ - ๓ วันแรกอย่าเดินเพราะ
 สิวจะลุ่ยหลุด ดูไม่งาม หรือกลายเป็นง้ำง้ำหรือเข้ากลมตลตาก็ได้ เอาตาม
 ก็คิดวัน แต่วินัยท่านแต่ว่าพระต้องเดินบาตร เว้นแต่อาพาธ จะคิดผูกเป็น
 ไต่ก็ไม่ควรคิดให้มีอายุเดียวด้วยพระพุทธรูปที่มีไว้ทำนมนั้นด้วย ก็เลย
 ออกนิมิตหมายโดยมีเงรน้ำไป, เงรตัวแค่นี้, คงประเลาดี พงพการ
 อยากลมก็ถือได้รัตนธรรมาจารย์ไม่พอนั้น แกมยังเปียกนมนเพราะฝนตกด้วย
 ดีที่กลับถึงกุฏิมีปิ่นโตจากคุณโยมที่ขังบรอกอยู่แล้ว

นอกจากนี้เรื่อง อาน้ำ เข้าส้อม จ้ำวัด ห้างตอไม่มีอะไรอื่นแต่ใน อ้อ!
 มีประเลาอยู่ข้อนี้เห็นว่าห้ามขึ้นอุจจาระ และปัสสาวะ, ขึ้นอุจจาระนะไม่ห้ามก็
 ทำอยู่แล้วท่านนั้นนะ แต่นั้นปัสสาวะนี้ห้ามไม่เคย, แปลกๆพวกจะมีปัสสาวะไม่
 ออกอยู่เป็นวันหนึ่งนั้นนะ

รายการที่ส่งมอบ

กิจกรรมประจำสัปดาห์

- ๓.๓๐ น. ตื่นนอน
- ๕.๐๐ น. ทำวัตรเช้า จบแล้วนั่งสมาธิวิปัสสนา (ฝึกเฉย)
- ๖.๐๐ น. ปิณฑบาต ตามบ้านตามต่อนา
- ๗.๐๐ น. กวาดหน้าทิศานนินโด้ - ศาลาการเปรียญธรรมศาลา (ทำเฉย)
- ๘.๐๐ น. นั่งวิปัสสนา
- ๙.๐๐ น. สวมผ้า แล้วอ่านพระไตรปิฎก ๗, เข้าโหมหมั่นทวิธวิปัสสนา (ทำเฉย)
- ๑๒.๓๐ น. ทำวัตรกลางวัน (ทำเฉย)
- ๑๓.๐๐ น. อ่านหนังสือ, เขียนหนังสือ (ทำเฉย)
- ๑๖.๐๐ น. ฝึกโยคะ (ทำเฉย)
- ๑๖.๓๐ น. ฝึกสมาธิวิปัสสนา (มีพระผู้เฒ่าแนะนำ ร่วมกับฝรั่ง
ต่างประเทศราวๆ ๑๕-๒๐ คน)
- ๑๘.๐๐ น. ทำวัตรเย็น
- ๑๙.๐๐ น. ฟังเพลงป๊อปสากลรวม-รวมเพลงของอาจารย์พุทธทาส ๗
- ๒๐.๓๐ น. อ่านหนังสือ, เขียนหนังสือ
- ๒๒-๒๓.๐๐ น. ดับไฟห้องสวนโมกข์ - จักรวัด.

นอกจากมีรายการพิเศษเช่นการเข้ากุฏิให้คณะโยมที่อาราธนาท่านพุทธทาส
มีการสนทนาหัวข้อธรรมกันแบบขำขัน, ดินอันตักตักมีการถ่มปัสสาวะอาจารย์,
ก่อนวันพระวันหนึ่งเป็นวันแกววมกร มังนายนินน แทนสาย พลมมปุณ, วันพระ
ก็ต้องสงบสตาบทนหนังสือ ๒๕๗ ข้อ

ผมเขียนไปเรื่อยมีต้นใจก็เมื่อ ๓วันก่อนอยู่ช่วยงานน้องสมุดจน
๒๓.๐๐ น. เดินกลับกุฏิขึ้นอยู่ใต้ตึกกลมปานหลังเขาลึกเข้าไปราว ๕๐๐ เมตร
เหลืออีกราว ๑๐๐ เมตรเท่านั้น ฟ้าหายมืดอยู่เกิดหยุดนานเพราะถ่านหมด
แต่พระหยุดไม่ได้ จึงมุ่งเดินต่อไปจนรู้ตัวว่าไม่ได้เดินบนทางเดินเสียแล้ว
ถอยก็ไม่รู้ถอยไปไหน แยกก็ไม่รู้จะแยกตรงไหน เลยนั่งดูแผนที่จะพบ
ทางเดินก็หาไม่เจอเลยไปจนตึกกลมในทางหน้าก็ไม่มีน้ำ ข้ามร่อจะได้ก็เจอกุฏิ
แต่ไม่รู้ว่าที่อาตมาทำอยู่ ถ้าเดินไม่ได้ จิวรก็เลย คิดว่าคงได้รอดจิวรไปอยู่ใน
กลมกลนนั้นแล้ว รอดแล้วพวงนี้คือยกกลับกุฏิ คิดได้ก่อนนั้นแล้วจึงลองเดิน
เดินเอาเท้าเท้าหนึ่งไปได้ ๑ เมตร กลับมากุฏิก็ถึงเดิมพอดี ลอริผมไปอีกทาง
หนึ่ง มีนสายเลี้ยว เห็นก็เลียดที่นั่นไปสักพักเห็นหัวแม่มือบัง จนอยู่ๆก็มกัถน
เข้ากับแท่งอะไรก็ไม่รู้ แบนๆ แบนๆ ดลัด, นี้มีขนาดหน้าตักแล้วยังไม่เห็น,
จึงรู้ว่ามันได้ถูกหัวแม่มือแตะ, โถงวิ่งไป.

ครั้งนี้พอทำนั้นนะคุณโยม ขอโทษด้วยถ้าลายมืออ่านยาก ดรา
หน้าจะเล่าข้อธรรมะที่ น่าสนใจดีกว่า พอที่เรื่องไว้สำหรับของอาตมา

ขอแสดงความนับถือ
วิบูลย์ วัฒนวิไล

- คู่มือโยมผู้มีชื่อว่า

พระพุทธรูปเจ้าตรีสร้อยศรี?

(ประมวลถึงคู่มือโยมครั้งที่ ๒)

ชาติมาส่งผู้มาตามแล้ว
สงสัยว่าอะไรเป็นที่สำคัญนักเขาจะผูกพันผูกพันกับท่านเป็นศาสดาผู้หนึ่งในโลก
และยกเอาสิ่งที่มีตรีสร้อยศรีพบนี้
ว่าเป็น พุทธศาสนานี้: คำสอนสำหรับ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ทพทอนดูเท่าที่จำความได้ ก็มีผู้ในลุ่มรอบล้อมโดยรอบเรือน เรือง บพ บุญ คุณ โทษ
เรือนเวรกรรม พอได้เห็นสาครคนนั้นก็เห็นหน้าแบบจิตล ปรนัยธรรม แล้วก็พระ
พุทธประวัติ ทพมาด้วยบพ ร้อยรวมเช่น อริยสังค ๕, พจนมวิหาร ๕, นิริ-
โธตตปปะ: ผู้แต่โลวจึงจะ เป็นต้น

แต่ในเรือนนี้หรือ
เพียเท่านั้นนะวิธีที่ทำให้เกิดสารพัดสิ่งเกือบทั่วโลก ตัวอย่างเช่น ก็คือเกิด
พระบรมธาตุเจดีย์ วัดวาอารามต่างๆ เฉพาะเขตเทศบาลเมืองนครฯ ในอดีต
ก็เคยมีถึง ๕๐ กวาวัด ตรงศาลาเทศบาลก็วัด - ตรงหน้าร้านยิมยิมก็วัด - ตรง
หน้าสักกิดิพารตแมนส์สโตร์ก็วัด - ตรงไทยโฮเต็ลนั้นก็วัด, ชื่อรายหลังนี้ก็
ยังเป็นวัดอยู่ด้วย
แต่ในเรือนนี้, แต่แบบจิตล เพีย ๕ ข้อเท่านั้น ไม่ต้องเอ่ยถึงแบบธรรมหรือ
เพราะ ดีลนี้, ๕ ข้อเท่านั้นยังยึดถือปฏิบัติไม่ได้เลย
แล้วถ้ายึดถือได้หมดจดละ..... ก็ว่าบริวิคฺชธรรมันต์... ถึงนิพพานนั้นเป็นอย่างไร.

ชาติมาไม่รู้ ไม่รู้ ไม่รู้มาก่อนเลย

ลองเปิดหนังสือสวดมนต์แบบไทยได้ความว่า พุทธศาสนานี้มี ๓ รัตนตรัย.
รัตนคติ ๑ คือ พระพุทธเจ้า เป็นพระอรหันต์หมดกิเลสหมดทุกข์ ตรัสโดยพระ-
รัตนคติ ๒ คือ พระธรรม เป็นธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า. ๑- องค์เขา.
รัตนคติ ๓ คือ พระสงฆ์ เป็นสาวกที่ปฏิบัติตามธรรมที่ถูกต้องดีแล้ว.
อันเกี่ยวเนื่องกันทางอยู่อย่างนั้น พระพุทธเจ้าคือผู้ตรัสพระธรรม, พระธรรม
ก็คือคำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าตรัส, พระสงฆ์คือผู้ปฏิบัติเชื่อฟังพระธรรม
ถึงตอนนั้นก็ยังไม่รู้เลยว่า.

ขอทั้งที่ไม่มีโอกาสรู้ก็เสียทีขอบ, แล้วจะเอาอะไรมาเรียกมาเล่าให้คู่มือโยมผู้
มีอุปการะหลายละว่า ทำบุญกับชาติมาไม่เสียข้าวสุกเปล่า

ผลจากอ่านหนังสือ ๓ เล่ม คือ
- พระไตรปิฎกฉบับแปลและย่อสำหรับประชาชน โดยอาจารย์สุชีพ ปุณฺณชากพ
แปลว่า ทรงแตรสร้อย ปฏิจจสมุปบาท

- พุทธธรรมของโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยท่านเจ้าคุณ -
พระบาทธรรมนิ (ประยุทธ์ มยุตโต), ว่าทรงแตรสร้อย นลัทธิที่ปัจจุยตา เรียกว่า
ปฏิจจสมุปบาท หรืออาจว่า อริยสังค ๕ ก็ได้

-หนังสือบรรยายธรรมของท่านอาจารย์พุทธทาส ชื่อ อิทัปปัจจยตา ในฐานะสิ่ง
สูงสุดแห่งพระพุทธศาสนา, อำเภอวัดสระ สัจจธรรม คือ อิทัปปัจจยตา ซึ่งถ้า
เกี่ยวกับความทุกข์ การดับลงแห่งความทุกข์ของมนุษย์โดยเฉพาะก็เรียก
ว่า ปฏิจจสมุပ္บาท

แล้วกลองเปิดดูพระบาลีพบว่าอย่างนี้

อิติ ๒ วิกขเว, ยา ๓ ตฺร ๓ ธตา, อวิตถตา, ๒ นฺยฺยธตา, อิทัปปัจจยตา,
อโย จุจฺจติ วิกขเว ปฏิจจสมุပ္บาท. (ส.นิ. ๑๖/๖๑/๓๐)

แปลรวมความตามท่านเจ้าคุณพระธาตุมุนี แปลว่า

วิภาษทั้งหลาย ภาวะที่เป็นอยู่นั้น ภาวะไม่คลาดเคลื่อนไปไม่ได้ ภาวะที่ไม่
เป็นอยู่นั้น คือหลักอิทัปปัจจยตา ดังกล่าวมานี้แล เรียกว่า ปฏิจจ-
สมุပ္บาท.

ถึงเวลานี้ท่านน่าจะรู้แล้วว่า ทรงดำรัสว่า หลักอิทัปปัจจยตา หรืออาจเรียก
อีกอย่างหนึ่งได้ว่า ปฏิจจสมุပ္บาท หากนำมามองเกี่ยวกับทุกข์ของมนุษย์.

แล้วหลักอิทัปปัจจยตา หรือ ปฏิจจสมุပ္บาท เป็นอย่างไร

คุณโยมอยากรู้หรือไม่?

ในพระไตรปิฎกแปลและย่อ เขียนว่า "ทรงพิจารณาเห็นว่า ธรรมที่พระองค์
ตรัสรู้สิ่งซึ่ง ยากที่คนอื่นจะตรัสรู้ได้ ก็ทรงห้อมพระทัยไปในทางที่จะไม่
แสดงธรรม"

แต่ท่านเจ้าคุณธรรมาธิบดี แปลความพระไตรปิฎกแล้วว่า
"ธรรมที่เราได้บรรลุแล้วนี้ เป็นของลึกซึ้ง เป็นได้ยาก รัตตามได้ยาก สบ
ระยับ ประณีต ไม่เป็นวิสัยแห่งตราบก ละเอียด บัณฑิตจึงจะรู้ได้"

ก็และ หมู่ประชาชน เป็นผู้เรื้องรมย์อยู่ด้วยอาลัย ยืนดีอยู่ในอาลัย ระวัง
ระวังในอาลัย สำหรับหมู่ประชาชนเรื้องรมย์รื่นระเวงอยู่ในอาลัย (เช่นนี้)
ท่านอื่นนี้ย่อมเป็นสิ่งที่เห็นได้ยาก กล่าวคือ หลักอิทัปปัจจยตา หลัก
ปฏิจจสมุပ္บาท ถึงแม้ท่านอื่นนี้ ก็เป็นสิ่งที่เห็นได้ยาก กล่าวคือ ความ
สงบแห่งสังขารทั้งปวง ความสลัดอิหังของ ความสิ้นตัณหา วิราคะ
นิโรธ นิพพาน ก็ถ้าเราเพียงแสดงธรรมและคนอื่นไม่เข้าใจซึ่งต่อเรา
ข้อนั้นก็จะเป็นความเห็นดเห็นดอย่างแก่เรา จะเพียงเป็นความลำบากแก่
แก่เรา"

(อินย. ๕/๗/๘ ; ม.ม. ๑๒/๓๒๑/๓๒๓)

- คำศัพท์:
- อิทัปปัจจยตา = เพราะสิ่งนี้ไม่เป็นปัจจัย สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น
 - ปฏิจจสมุပ္บาท = อาศัยกันแล้วเกิดขึ้น
 - อาลัย = ความผูกพัน ความยึดติด เติร์ดอิมอาศัย ชีวิตที่จับต้องปัจจัย-
ภายนอก.
 - อุยธิ = สิ่งนุ่มนวล ภาวะกลิ้งกลื่น
 - วิราคะ = ความไม่สิ้นระคะ - กำเนิด ตัณหา = ความอยาก, ปวารณา
 - นิโรธ = ความดับทุกข์คือดับตัณหาสิ้นแล้ว
 - นิพพาน = การดับกิเลส และกองทุกข์ เป็นโลกุตตรธรรม.

นี่ท่านอาจารย์พุทธทาสนั้นบรรยายเป็นการพิสดารมากมายโดยนัยเพื่อให้เห็นแต่พระเนกัว สิ่งธรรมที่พระพุทธรูปทรงตรัสว่าถูกตัดจริงแล้ว โดยท่านเห็นว่าพุทธศาสนาที่มีพระเจ้า, พระเจ้าอันเป็นกฎธรรมที่ดิ้นรนสุดไม่ยึดตัวบุคคล คือ เป็นกฎที่อยู่เหนือสิ่งใด ที่มั่นคงในที่สุดสิ่งใดไป อยู่ในที่นิ่งไม่เปลี่ยนแปลงการเกิดของทุกสิ่ง เป็นวิทยาศาสตร์มีแต่มีผล ความสุขหรือทุกข์ก็เกิดเนื่องมาจากกฎนี้ จะด้วยทุกข์ได้ก็ด้วยรู้ เข้าใจ และ ประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องตามกฎนี้

ที่สำคัญที่สุดคือ พระพุทธรูปทรงตรัสว่า "พระพุทธรูปทั้งหลาย จะเกิดขึ้นก็ดี ไม่เกิดขึ้นก็ดี ธรรมชาตินั้น มีอยู่แล้ว คือ หลักกฏที่ปัจจุตนา"

เมื่อทรงตรัสดังนั้นแล้ว ท่านอาจารย์พุทธทาส บรรยายว่า ทรงมองเห็นว่า กฎธรรมที่อยู่นิ่งแล้วจะเคารพใคร? เพราะจะอยู่โดยไม่มีที่เคารพนั้นก็ไม่ได้ ในที่สุดก็ตกลงพระทัยว่า

"กฎธรรมที่อยู่นิ่งใด ที่เราตรัสรู้แล้ว เราพึงสักการะธรรมนั้น เข้าไปอาศัยแล้วอยู่เกิด"

ว่าแล้วทรงทำสักการะ จากในเชิงอนเวียงพิจารณาธรรมนั้น (เสวยวิมุตติสุข) ๓ โคนต้นโพธิ์ ๗ วัน โคนไม้สัก ๗ วัน โคนต้นเกตุก ๗ วัน อาจารย์พุทธทาสเปรียบไว้ว่าการเสวยวิมุตติสุขดังกล่าวของพระพุทธรูป ก็คือทรงทรงแสดงธรรมสาธยายด้วยพระองค์เอง เหมือนเราๆสบายใจก็ร้องเพลงที่รักที่ชอบ เช่นเพลงหนึ่งของพระองค์สาธยายว่า ที่เห็นรูปก็เพราะมีจักขุวิมุตติภาพไปสัมผัสรูป เป็นปัจจัยให้เกิดตณ (ตามรู้สึก) ตณเป็นปัจจัยให้เกิดตณ (ตามอยาก), - เกิดอุปาทาน (ตามยึดติดอย่างไร้ปัญญา), - เกิดฉพ (การกระทำตามตณแห่งตณ อุปาทาน), -- เกิดชาติ (ปรากฏผล), มีธรรมารณ (ตามเลื่อมสลายหรืออุปลง) ซึ่งทั้งนี้เกิด ความโลภ, ความริษยา, ความไม่สบายกาย, ความไม่สบายใจ ความด้วยแต่ใจ เป็นทาง.

ถึงตอนนั้นแหละที่ทรมดำริว่าเป็นเพียงยาก คนทั่วไปไม่เข้าใจหรอกอย่างสอนเลย (๖๖)

ขณะเดียวกันทรงพิจารณาเปรียบด้วยบัว ๔ ชนิด คือบัวใต้น้ำ, บัวที่เสมอน้ำ, บัวที่โตน้ำกำลังจะโผล่ และบัวที่จมอยู่ในเปลือกตามไม่มีผล จะโผล่ รอดแต่เปลือกน้ำเป็นอันตรายของปลาอยู่ จึงทรงแสดงพระทัยที่จะแสดงธรรม นามบุคคล ๓ จำพวกแรก

ถึงตรงนี้อาตมิกแกว็บขึ้นในใจว่านี่ที่ผ่านมาน่าจะเพราะพระสงฆ์องค์เจ้าเห็นว่าอาตมาเป็นเหมือนบัวรอแห่อยู่ใต้น้ำเป็นแน่ จึงไม่โปรดไม่แสดง ไม่อธิบายในอาตมารู้ อาตมานั้น ปลดอยู่ให้เป็นเหยื่อของปลาอยู่ได้, หรือว่าองค์สงฆ์นั้นๆ ก็เป็นอยู่อย่างอาตมา?

ถึงตรงนี้ คุณโยมรู้หลักกฏที่ปัจจุตนาหรือยัง?
แล้วคุณโยมอยากรู้มั๊ย?

ท่านอาจารย์พุทธทาสบรรยายว่า มีงายๆ ว่า

“เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้ก็มี เพราะสิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น
เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้ก็ไม่มี เมื่อสิ่งนี้ดับไป สิ่งนี้ก็ดับไป”

“ไม่มีอะไรที่จะเป็นตัวตนแยกมันเองโดยส่วนเดียว
มันมีการอาศัยกัน ในฐานะเป็นเหตุผล,
คือเป็นปัจจัยแก่กันและกัน
แล้วทุกสิ่งก็เป็นไปตามปัจจัย”

“มันทำให้อะไรเกิดขึ้นมา ทำใ้เปลี่ยนแปลงไป ทำใ้ดับลง”
(เกิดขึ้น-ตั้งอยู่-ดับไป)

“เพราะมีสิ่งนี้เป็นปัจจัย สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น
ภาวะที่มีสิ่งนี้สิ่งนี้เป็นปัจจัย สิ่งนี้สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น”

“ทุกสิ่งรอบตัวเรามันกำลังไหลอยู่อย่างนั้น, ทุกอย่างไหล
อันจกั”

“มันมีเหตุมีปัจจัยแก่กันและกัน,
บางแห่งใ้เกิดของใหม่ออกมาเสมอ”

อาตมาพอจะเข้าใจแล้ว

อาจารย์พุทธทาสท่านบรรยายไว้สั้นๆ ว่า “... อหากจะพูดว่าใครไม่มอง
เห็นสักขณะหนึ่งแล้วคนนั้นไม่ใช่พุทธบริษัท, ถ้าเป็นพุทธบริษัทจะต้องมอง
เห็นสักขณะหนึ่ง... ของสิ่งทั้งปวง, จะตจิดจะด
ที่หนา ที่แวง ที่สั้น ที่ไม่ตันไม่รั้ว แผ่นดินก็งอกงาม จะมองเห็นสักขณะหนึ่งว่า
เพราะอาศัยสิ่งนี้ สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น, นี้พุทธบริษัท บริษัทของพุทธะ ของ
ผู้รู้ ผู้ตื่นจากหลับ คือชายโง่ เป็นผู้เฝ้ากาน.

เฮ้อ! ชายโง่ซะที นี้คือศาสนาพุทธมาจน ๒๕๘ ปี ตั้งแต่ออกจากห้องแม่
เพียงจะชายโง่ไปอีกแปดหน้า

อาตมาคงต้องหยุดเท่านี้ก่อนเพราะขามมากแล้ว คุณโยมอาจเมื่อ หรือปวด
ตา ครกหน้าจะลองเล่าว่า ที่ว่าสั้น เบิกบาน จริงเท็จอย่างไร
แล้วจะเอามายกปฏิบัติในวิถีชีวิตหัวๆ ไปได้อย่างไร.

ขอแสดงความนับถือ.

ธิดาบุษบัตถา ฐานิธวัธวิไล
สวนโมกข์ ๒๕ พ.ย. ๒๕๖.

ปฏิทินวัน เศรษฐกิจที่ดี สอนไม่ว่าจะพลาด

๖ ธันวาคม ๒๕๒๗

เจริญพรคุณโยม,

นี่ประเดี๋ยวเดียวเท่านั้นเองอาตมาก็บวชมาเดือนหนึ่งแล้ว ไปอยู่
สวนไม้มากี่วัน ๔ วันพระแล้ว, ไม่รู้ตัวจิมๆ

ช่วงสัปดาห์ก่อนผมไปถ่ายฟัน ประกอบกับมีการอบรมพระ-
ธรรมทายาททั่วประเทศ ๑๕๐ รูป ได้เข้าสัมมนาการณ, พระก็เข้กันกับฆราวาส
คือเห็นการอบรมเป็นการท่องเที่ยวพักผ่อนโดยเฉพาะข้าราชการ, ดันน้อยที่ราย
การนี้รับสมัคธนาพระโงสึนี่เป็นปฐม ขณะตอนนั้นแล้ววานนี้ขณะพิธีสวดพระ
พุทธมนต์เจริญพระพรพระเจ้าอยู่หัวแล้วนั่งก็มีมัจจุฐานเพ่งเฉลิมพระพรอยู่
นี่พระเถระผู้ใหญ่มาทพรษาหน้าอาตมา ๒ รูป ก็ทำก็มีมัจจุฐานวินด์เซิร์ฟ
คือก็มีมัจจุฐานได้คลื่น, คุณโยมคงไม่รู้จักเทคนิคแบบนี้ ถ้าอยากวัดตอง
ลองทำดูเองแล้วจะซึ้ง คือเพื่อยุงง่วงๆ แล้วนั่งพับเพียบหลับตาเงี่ยมๆ
คนเดียว พยายามนั่งตรงไว้อย่าให้ล้ม ก็จะทำให้เกิดการบรรลุสมาธิทำให้ได้คลื่น
ใจทางกๆ นั่นเอง สัปดาห์นั้นนั่งกัน ๑๐ นาที ไม่นั่งได้เนิ่นกว่าของหน้าอีก
เช่น (แขนคอขำปาก) รวนน้ำฝน, ดวงสว่าง, พับศอพิจารณาหน้าตัก เป็นต้น.

มีอยากเล่าให้ฟังอีกสักเรื่องก่อนที่จะต่อเรื่องอภัยปัจฉิม
ยथाที่ค้างไว้ คือเมื่อคืนวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน รอรๆ ๒๐.๕๐ น. หลังเข้า
นอนแล้ว ขณะกำลังเคลิ้มหลับ ลมพัดก็ไม่ได้ไหวได้อันเสียนแววๆ หน้าตา
ปฏิสนธิศเนนี้อกก็ปิดกระแตกดังปังแล้วข้าแ่มอยู่, ตอนนั้นอาตมานอนแล้ว
ปิดไฟด้วยสนิทแล้ว, ได้ทำเสียงตาคุดตามเสียงก็เห็นแสงสว่างเรืองๆ สดตลอด
เข้ามา ตมมาด้วยลมการวิโยกพุ่งเข้ามาในช่อง ฟังไรตัว มั่งปลิวว่อนไปหมด
ตัวอาตมาเองพยายามพลิกตัวลุกก็ลุกไม่ขึ้น ได้แต่นอนดู พยายามมอง
หาสิ่งอื่นเด่นมาดูดกล ใจตรัสถาม เช่นขโมย หรือ ฆีปีศาจ ก็ไม่เห็น นอก
ใจตักๆ แยกคนง่อยอยู่สัก ๑ นาที ทุกอย่างก็สงบ พร้อมๆ กับพ้นจากภมิต์
รู้สึกตัวเต็มที ก็เลยลุกขึ้นนั่ง ดูหน้าต่าหน้านั้นก็เปิดต้อย ข้างออกก็
มืดสนิท มั่งตะก็ปลิวว่อน ตรงจุดชายก็เห็นแนบอยู่ ใต้เสาตกระจุดครษ
สีต่าน รู้เท่านั้นก็สรุปทันทีว่า ฆีอำจกแล้ว แล้วก็นอนต่อไปหลับสนิท
ตลอดรุ่งเช้าทันที.

นี่ถ้าเป็นแต่ก่อนตอนเป็นเด็กมีแว้งนอกจากนอนไม่หลับ
ไปทั้งคืนแล้วยังขาดต้องเง้นไปนอนกับพระรูปอื่น รู้จักพออย่ากสิแก่ๆ แต่
เวลานี้ อาตมาอธิบายเลยว่า ฆีอำจเกิดจากตามเปลี่ยเปลี่ยทางกาย พอใจจะ
หลับเกิดภาวะว่างของจิต จิตใต้สำนึกก็ถูกฝังไว้แทนๆ โดยเฉพาะเรื่องเนื่อ
ธรรมอาติ ผิดความจิม ที่ผู้หลักผู้ใหญ่เคยแสดงเอาไว้ว่า อัน-ดโดยพรอื่นนุ
บ้านก็ผูกพันมากกับแว้งดี ซึ่งถ้าใครว่านี่เกิดลงงมหายเมื่อ กลัวไปอีกก็มีแว้ง

๓.
อันนอกจากนั้นไม่หลับ, กลัวไปสักหลายวัน แล้วยังฝันเป็นดรามากลับไปอีก
แทนแสนแทน กลัวมากที่ในๆ ด้วย, แต่เวลานี้อาตมาทำสิ่งลบหลู่จิตใจได้สำ-
นึกไว้เหตุผลเหล่านั้นอยู่ อย่างที่เกิดขึ้นนั้นจึงเคยๆ.

ถึงตอนนั้นก็เข้าใจเรื่องเก่าและคนใหม่; อีกก็ไปยังจ้อยตา :
หลักแห่งตามจริงตามธรรมชาติก็มีอยู่เป็นอยู่มากมายนั่น, เป็นวิทยาศาสตร์
และพระพุทธรเจ้าทรงตรัสไว้บ้าง **อาตมาขอ**สรุปอธิบายว่า "ทุกๆ สิ่ง
เกิดแต่เหตุ ต้องมีเหตุเป็นปัจจัยเท่านั้น มาประมวลกันขึ้นเป็นสังข-
มุขินันท์ ซึ่งจะดำรงอยู่ชั่วคราวอยู่บดบังอาศัยกันและกัน แล้วยังจ้อยแล้ว
นั้นมิได้หยุดนิ่ง สังขมุขินันท์ก็เปลี่ยนไปตามปัจจัยจนเสื่อมแล้วดับไป
ในขณะเดียวกันก็มีสิ่งอื่นๆ เกิดขึ้นแทนที่ไปเช่นนี้ตลอดเวลา"

ก็อาจจะพออธิบายทำนายล่วงหน้าของอาตมาได้ว่า เพราะเข้า
อันนั้นอาตมาตื่นแต่รุ่งเช้า ตา มาเล่นโยคะ จึงเพี้ยนมากทางกาย, เพราะอดีต
หมกหมมแล้วถูกเสียดสนในใจกลัวมืออย่างไม่มีเหตุผลจนฝังอยู่ในจิตใต้
สำนึกหรือจะออกมาเมื่อจิตอ่อน, เพราะช่วงเดลิ้มเพียงหลับ ก็กับก่อกำตัน
เป็นช่วงที่จิตไม่ตื่นไม่หลับคือสองฝั่งสอยผ่ายอยู่ จึงมีกำลังอ่อน จิตใต้
สำนึก (Subconscious) จึงแสดงออกมา, สรุปให้เข้าใจได้ว่าแม้โดยเหตุผล
จิตสำนึกอาตมาบอกไว้มากแล้ว แต่ใจสำนึกก็ยังดันว่า มีมัน ด้วยกลัวผี
เพราะมีคนบอกเล่ามาแต่แล้ว ซึ่งถือว่าอาตมาต้องต่อสู้ปรับปรุงตัวเอง
ต่อไปโดยเฉพาะไว้ที่สำนึก.

สรุปว่าพระพุทธรเจ้าตรัสรู้หลักธรรมชาติที่ทรงเรียกว่าอีกก็ไปยังจ้อยตา

๒ แล้วปัจจุสมุปบาท ละ

ท่านอาจารย์พุทธทาสกล่าวไว้ว่า "อีกก็ไปยังจ้อยตา คืออธิบายถึงความทุกข์ ทน
เกิดทุกข์ การดับลงแห่งความทุกข์ของมนุษย์ โดยเฉพาะ เรียกว่า ปฏิจจสมุปบาท"

อาตมาอยากจะพูดว่า มันคือ หลักตามจริงของกรรม
เวียนเกิดเวียนตายของจิต จนเกิดทุกข์ ซึ่งมีประโยชน์มาก คือ ผู้เข้าใจจะสามารถ
รู้เท่าทันความทุกข์ที่เกิดขึ้น พอรู้เท่าทันก็สามารถจัดการขจัดทุกข์นั้นได้
ในอันดับต่อมาก ซึ่งเป็นหลักธรรมตา เช่นอยากจะทำอะไรแต่ใจไม่
ออก แหมกิน ดลก กินเองไม่เป็น ไม่รู้ทันใจที่อื่น เล่นเท่าไรก็แพ้
เท่านั้น เว้นแต่คนเล่นไม่ด้อยเป็นเล่นกันจึงมีผลต่อกันได้ผลต่อกันเสีย
นี่ยากกว่าหนออย่างนั้น มิใช่ได้เอาหลักปัจจุสมุปบาทมาเล่นไฟนะ,
ปัจจุสมุปบาทเป็นหลักอธิบายการเกิดและดับทุกข์ ส่วนเล่นไฟนั้น
เป็นอธิบายทุกข์ต่อกันทั้งของตนและผู้อื่น แต่ที่ยากมาเน้นเพื่อ
ให้เห็นว่าเป็นสิ่งจะ ๒ ๕ กับอะไรก็ได้ทั้งนั้น.

ก่อนที่จะเข้าเรื่อง ก็อดจะกล่าวถึงความจำเป็นมากที่สุดที่ไม่ได้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณประการ ๓ อาจารย์พุทธทาสใช้อธิบายความหมายอย่างใหม่
เป็นวิทยาศาสตร์ มีเหตุผล และที่ล้ำลึกที่สุด คือ สามารถศึกษาและปฏิบัติ
ได้ กับเห็นผลได้ไม่จำกัด โดยท่านอาจารย์เพ่งถึงพระพุทธรูปที่วาง

“ธรรมสองอย่างอันพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้อรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า
ได้ตรัสไว้ดีแล้วมีอยู่ อันภิกษุทั้งหลายพึงทำสิ่งที่ดี (ชอบส่วน) ในธรรมสอง
อย่างนั้น ไม่พึงวิวาทกันในธรรมนั้น โดยประการที่พระนวมจรรย์(ศาสนา)นี้
จะพึงมีมั่นคงอยู่นาน ย้อนนั้นจะพึงเป็นไปเพื่อ息訟ข่มนามชานเป็นอันมาก
เพื่ออนุเคราะห์โลก...ธรรมสองประการนั้นคือ

- ๑. ขยายตนทุกสลดตา - ความเป็นผู้ฉลาดในเรื่องขยายตน
- ๒. ปฏิจจสมุปปาททุกสลดตา - ความเป็นผู้ฉลาดในเรื่องปฏิจจสมุปปาท

(สังคิสิสูตร ทิฆนิกาย ๑๑/๒๒๖/๒๒๗)

และท่านอาจารย์ได้ยกตัวอย่างบรรยายว่า

เมื่อพระชานนท์ ทราบพูดว่าเรื่องปฏิจจสมุปปาทดูเป็นเรื่องง่าย เรื่องดีสำหรับ
ตัวท่านเอง พระพุทธองค์ได้ตรัสว่า “ดูก่อนชานนท์! อย่ากล่าวอย่างนั้น
ปฏิจจสมุปปาทเป็นเรื่องลึก ลักษณะหน้าตาที่ดูเป็นเรื่องลึก นุ่มลิ้นนี่
ไม่รู้อะไรรู้อะไรตามเวลาสอน ไม่แทงตลอดซึ่งปฏิจจสมุปปาท จิตสิ่งยุ่งเหยิง
กลุ่มด้ายยุ่ง เหงื่อแก้มแดงต้อยทีเป็นปม พัวพันกันยุ่งเหยิงเช่นงู
มูขีชะและงูที่กัดพิษ ไม่ล่องพ้นสังสาระ คือ อายหุดตีวินนาค ไม่ได้
ดังนี้”

(สูตรที่ ๑๐ ทวารวคค์ อวิสมยสังยุตต์ ๑๖/๑๑๑/๒๒๕)

ด้วยเหตุนี้ท่านอาจารย์จึงอธิบายแบบใหม่ เป็นการลุ่มลึกด้านการศึกษาแบบเก่า
ขอพระพุทธรูปมาอาจารย์ (อินเดีย หรือลังกา) เมื่อ ๑,๕๐๐ ปีก่อน คืออธิบายอย่าง
ชาติก่อน ชาตินี้ ชาติหน้า คือ มีกิเลสและกรรมในชาติก่อน จึงมีวิบากในชาติ
นี้กับก่อ กิเลสและกรรมชาตินี้ ทั้งในวิบากชาติไปเป็นชาติหน้า และการอธิบาย
แบบนี้ก็เป็นที่ยอมรับสากล ทั้งไทย พม่า ลังกา หรือฝรั่งที่มีมาศึกษาด้วย
ยึดถือกันมาแต่ในรูปของคัมภีร์วิสุทธิมรรค. ผลงานการอธิบายแบบใหม่ของคุณ
ท่านอาจารย์ถึงกับกล่าวกันว่าท่านเปิดเปิดอนุพุทธศาสนา, ว่าท่านเป็นเด็กรที่ยิ่ง
แต่อาตมากลับเห็นแผ่นดินสอนใหม่ คือเห็นจะเป็นอย่างท่านอาจารย์ว่า (ที่ท่านจะ
ก็เพราะอาตมาเห็นรู้อย่างลึกซึ้งน้อย ก็ดอยข่ม) โดยท่านอาจารย์กล่าวโดย
สั้นๆไว้ว่า

๑. ปฏิจจสมุปปาท แสดงให้เห็นว่าทุกสิ่งเกิดและดับอย่างไร และการเกิดดับนั้น
เป็นการอาศัยซึ่งกันและกันเกิดและดับ และว่าอาการอย่างนั้นแห่งมรดก
มิใช่สัตว์ มิใช่บุคคล มิใช่ตัวตน เขา เขา และการที่มันตายก็เกิด
ขึ้นและดับลงไปไม่มีแรงแบบสายฟ้าแลบคือรวดเร็ว ๒. ในทุกคน
สิ่งกาดูใจได้ว่า ความนึกคิดของพวกเราที่เกิดมานั้นมันรวดเร็วรุนแรง
เช่นความโกรธ ก็เป็นเรื่องปฏิจจสมุปปาทโดยตรง แล้วก็มีอยู่ใน
ชีวิตประจำวันของเรา

โดยภาษาบาลี ปฏิจจนสมุปบาท แปลเป็นไทยได้ดังนี้

อิริชชา	ปจฺจยา	สังฆารธา	เพราะอิริชชาเป็นปัจจย	สังฆารจึงมี			
สังฆาร	ปจฺจยา	วิญญานัน	เพราะสังฆาร เป็นปัจจย	วิญญานจึงมี			
วิญญาน	ปจฺจยา	นามรูปํ	เพราะวิญญานเป็นปัจจย	นามรูปจึงมี			
นามรูป	ปจฺจยา	สพฺพาทนํ	เพราะนามรูปเป็นปัจจย	สพฺพาทนํจึงมี			
สพฺพาทนํ	ปจฺจยา	ผัสสํ	เพราะสพฺพาทนํ เป็นปัจจย	ผัสสํจึงมี			
ผัสส	ปจฺจยา	เวทนา	เพราะผัสส เป็นปัจจย	เวทนาจึงมี			
เวทนา	ปจฺจยา	ตมฺหา	เพราะเวทนาเป็นปัจจย	ตมฺหาจึงมี			
ตมฺหา	ปจฺจยา	อุปาทานํ	เพราะตมฺหาเป็นปัจจย	อุปาทานจึงมี			
อุปาทาน	ปจฺจยา	ฉาว	เพราะอุปาทานเป็นปัจจย	ฉาวจึงมี			
ฉาว	ปจฺจยา	ชาติ	เพราะฉาวเป็นปัจจย	ชาติจึงมี			
ชาติ	ปจฺจยา	ชรามรณํ	เพราะชาติเป็นปัจจย	ชรามรณํจึงมี			
โลกา	ปริเทว	ทุกฺข	โทมนส	สุปายสา	ความโศก	ความคร่ำครวญ	ทุกฺข
สมฺภวณฺติ					โทมนส	และ	ความคับแค้นใจ
							จึงมีพร้อม.

และทำนองกลับกัน ว่า เพราะอิริชชาดับ สังฆารจึงดับ เพราะสังฆารดับ วิญญานจึงดับ จนสุดท้ายก็ ความดับแห่งทุกฺขทั้งหมดนี้ ย่อมมีด้วยประการดังนี้

สำหรับชาตมาเองนั้นท่านนสหายๆ สอบถามเราๆ ไม่เข้าใจเพราะภาษาธรรมเขอะเน้า จึงอ่านนสหายๆ เดียว นสหายๆ เล่ม ฟังเขาบ้าง ถามเขาบ้าง แล้วจะลองอธิบายในคราวหน้า , คราวนี้อาจปิดท้ายด้วยพุทธวาจาที่ว่า

“ผู้ใดเห็นปฏิจจนสมุปบาทผู้หนึ่งนั้นธรรม ผู้ใดเห็นธรรมผู้หนึ่งนั้นเห็นตถาคต”

และบทสวดหัวธรรมาวุธธรรมที่ว่า

“ สํวาทาโต อคฺวตา อมฺโม

สนฺนิวฺสิโก
อภาลิโก
เอธิปัสสิโก
โอบนฺนิโก

.....
จนฺทนฺโตเนํ จริสฺสามิ
ธมฺมสฺสเว สฺสุขมฺมตํ
.....

พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ได้ตรัสไว้ดีแล้ว

.....
เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง
เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และได้ผลโดยไม่จำกัดกาล
เป็นสิ่งที่ควรกล่าวแก่ผู้อื่นจากแห่งมาตุเกิด
เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

.....
ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จากประเพณีตาม
ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม.
.....

ชาตมาเองได้รายงานมาอีกคุณโยมต่ออีกสัปดาห์นี้, คงยังไม่เบื่อ

ขอแสดงความนับถือ
วิบูลย์ ธานีธรรม
| สอนโยมบ้าง

ปริจฉนสมุปบาท : ความทุกข์เกิดขึ้นอย่างไร?

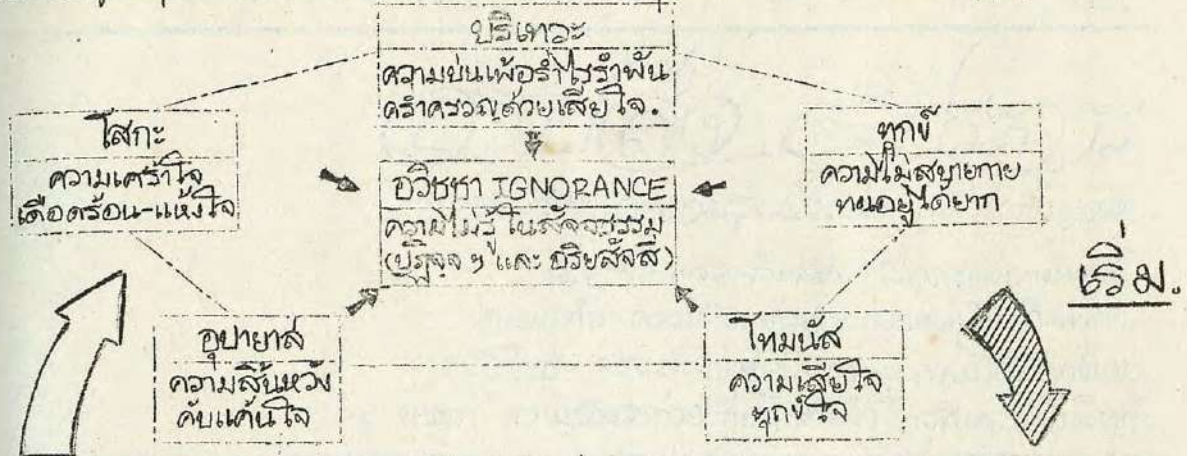
สวนโมกขัง ไซยา
๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๗
เจริญพรคุณโยม,

ความนี้แน่จะด้วยในสิ่งที่สุด คือคุณโยมจะได้เข้าใจสาเหตุการเกิดทุกข์ ให้แจ่มแจ้งเหมือนอาตมา, ยินยอมที่จะมาถึงนี้จะได้ช่วยแต่ความสับสนให้รู้แน่แท้ หากอาตมาเขียนอาตมาหรือไม่ได้ชัดเจนก็หวังว่าคุณโยมคงจะได้อยู่ดำเนินชีวิต ปฏิบัติธรรมปฏิบัติโดยง่ายกว่าช่วยยากนัก แม้พระพุทธเจ้าเองหรือพระเถระผู้ใหญ่ในบ้านเมืองเขาก็ว่าช่วยยากสำหรับชาวบ้าน อย่าไปสอนเลย.

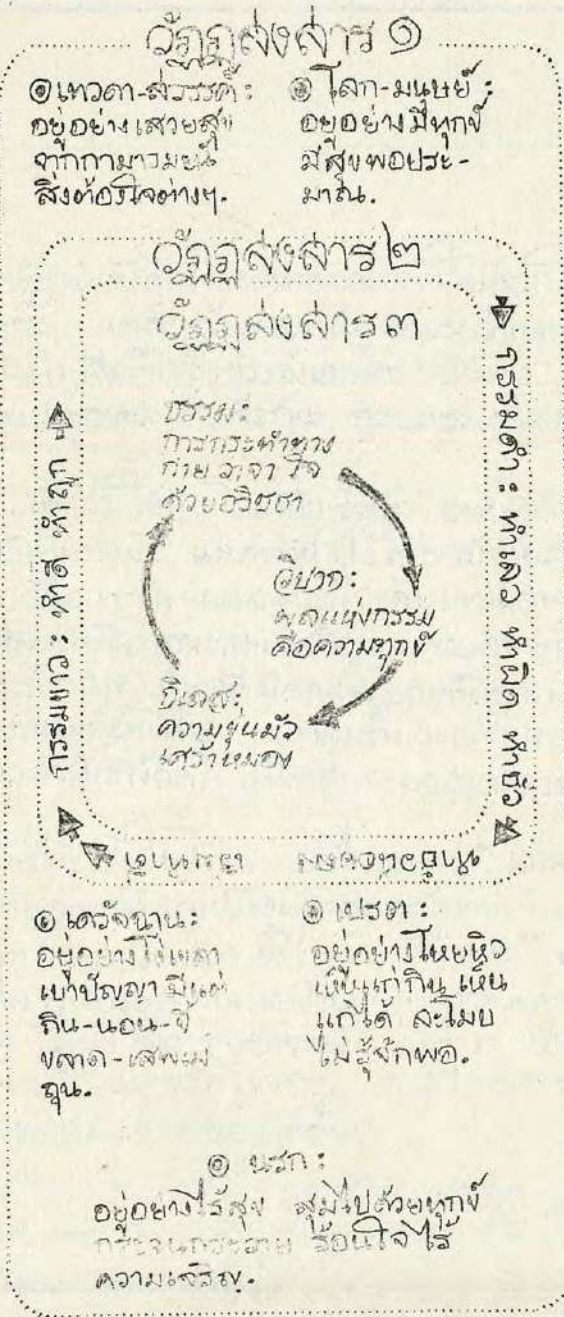
ตามธรรมชาติโยมที่ไม่ดี คือ อาตมาขอแปลแปลสักหน่อยหนึ่งเรื่อง ปิณฑพาท เพราะต้นต้นนี้ คือว่า เมื่อปลื้มปลิดก่อนระแวงเดินบนดินนา ระแวงบ้านต่อบ้าน คอยแม่ลูกอ่อนในตัวหนักก็เผลอเข้ามา แล้วก็วิ่งเข้ามาจะกระโดดขึ้นต้นต้นพาทอาตมา ไม่รู้เลยว่าไปจับดีใจขัดผลประโธษแน่ะไรกันก็วิ่งได้จนนั้นน้อยนั้นใจก็คิดว่าจ๊ะหรือหยุดหรือทำอย่างไรดี ครั้นนั้นก็ช่วยขึ้นมาว่ายังมีไม่จวนตัวขนาดนั้น, เขาว่าพระแก้วมรกตในปางมุนานาค, ก็เลยไต่รอดของนางสาแหรก ว่าชกบ้านอื่นเขาเดินหวักใจไม่โลด มาโลดกับเราซึ่งเป็นพระแผ่นดิน หันไปนั่นก็พบบว่า ข้อ ก็เราผิดกับชกบ้านนางะซี หัวก็เวียนหน้าขงก็, แผลงน้อย, ใจก็ปลื้มจยงนท ขอกว่าสิขเกิดเพราะเหตุเกิด พอแต่ตั้งสิ่งนั้นที่ดัดด้วย ก็เลยได้คิดว่า ต้อทำหัวให้ตายเลยน มี ๒ วิธีคือ เขาขาดหรือสิวรรคตุม, สำหรับชกบ้านนั้นมีข้าวร้อยๆระออย แลมคคคหน้าครอปไว้แล้ว นอกจากจะยังเวียนเหมือนเดิมแล้ว กลับมีแนวเตะตอฮิงิน สิวคชุกไว้ให้สิวรรคตไป มาถึงสิวรรคตุมนี้ได้อยู่ แต่ที่ยิ่งหนักช้อยช้อยเช่นเดิม มีทรวงให้ตายแผลงคือ ปลวให้มด เอาใบล่อนจอนเลย แล้วเอาสิวรรคตแบบล่อกรทิงคิสเปโนน ก็คาดว่าคทวมมีแดง เลิกได้น้ำแผลง มีแต่ของพบ, ของแปลกอีกอันนี้ใกล้กว่า คือปรตหัวโล้น ถ้าล้นอัยจนอัยก็พอดีให้กินได้ถึงลมอ่อน ดีจากคทวมเข้าไปใกล้กวดแพะและเขยียจนคทวมค้ายานน้ำสัแยกตลุตแกง เมื่อไม่แนมานี้ หมดลงแกเปิดประตูคนคทวมว่าตัวคทวมคทวมมันยังเห็นสัสเสียดสพคทวมนิมมีสั ประสาอะไรกับเรา แผลงน้อยได้แต่ขยทลงทองนาค คิดเสรังกับปลวสิวรร เอียปลวใจ พร้อมๆกับเจ้าของคทวมเข้าจึงมาลาทลงเจ้าคทวมตัวนั้นจากไป. เอ้อ! เก็บไปได้พันทุกข์

เอาละทีนี้ เห็นเรื่อง ปฏิจฉนสมุปบาท จริตยเสียที ขอแสดงให้แก่แนวมิกก่อนนะ ตตมไม่ยึดเริ่มจากอริชธาทีละขยับได้พยายามมีสัสสัดอัยขยอชบชวอชกัน ไทยกะเทศไว้ด้วยแล้ว เข้า พลังได้แล้วคุณโยม.

แบบภูมิพุทธธรรม: ศึกษาลงจกปฏิจลสมุขบาท และสังสารวัฏฏ์

- มรรณ: DECAY DIS-EASE DEATH
มเสื่อมทรุดสลายไป
- เกิด GIVE BIRTH
รเกิด-บรรณูจัน ๗
- W (ILLUSIVE-) EXISTENCE
รกรูปของสภาพธิตเป็นไปตามแบบต่างๆวิภูลสงสาร
- ปาทาน (IGNORANCE-) ATTACHMENT
รณลงนลนทกนยัดนด้วยความเพลา มี๔บยคือ ในสิ่งของ, ในทิจตาม, เชื้อมัน, ในจาริตปรณ, ในตัวตน
- โถงน (BLIND) NEEDS
รณดิแนวเพชยานอกนทณ(นารอกุสิ่งนั้นสิ่งนี้)นอว(ความเป็นนั้นเป็นนี้)เลวิจว(ไม่เป็นนั้น-นี้)รทญอดก ๖ ทพ.
- โถงน (IGNORANCE-) FEELING
รณวิสึกเคลิมเสวยธมณ ว่าทุกข์ ว่าสุขหรือณญ เกิดได้ ๖ ทพ.

- สังขาร TO CAUSE THE CONCEPTION
การก่อรูปปรุงแต่งให้เกิดเนหาที่ทาง กาย-วาจา-ใจตามความคิดของ อวิชชา
- วิญญาน CONSCIOUSNESS
อันเกิดทีเกิดขึ้นนตมทีคิดและปรุงแต่งจากอวิชชา.
- เนหารูป MENTALITY AND COOREALITY
เนหา: สิ่งที่มีรูปร, สภาวะทีนอมไปทอารมณ-ใจ มี-เวทนา-FEELING -สังขาร-PERCEPTION -สังขาร-CONCEPTION -วิญญาน-CONSCIOUS รับริได้ทวจ. รูป: สิ่งทีเป็นรูป มีรูปร่างเนอนเนง รับริได้ทงทและกายสัมผัส. หรือสภาวะทีเป็นรูป รับริได้ทง ท ๕ จมกั ลิน ทย.
- สพียงน/ชายนน-นอ
SENSORY ORGANS AND FORMS OF SENSATION
เครื่องรับรู้และสิ่งทีรับรู้ มีตา-รูป ๕ - เสียง จมก-กลิ่น ลิน-รส กาย-ความรู้สึกสัมผัส ใจ-ความคิด

- ๑ เหว้งน: ๑ โลก-มนุษย์: ๑ มนุษย์: ๑ มนุษย์
- ๒ โลก-มนุษย์: ๒ มนุษย์: ๒ มนุษย์
- ๓ มนุษย์: ๓ มนุษย์: ๓ มนุษย์
- ๔ เหว้งน: ๔ โลก-มนุษย์: ๔ มนุษย์: ๔ มนุษย์
- ๕ โลก-มนุษย์: ๕ มนุษย์: ๕ มนุษย์
- ๖ มนุษย์: ๖ มนุษย์: ๖ มนุษย์

วิธีตั้ง ๔ ประการ

ความจริงเพื่อความรู้จักแจ้งแห่งทุกข์ ๔ ชั้นต่อหน้า

- ๑. ททุกข์ - ความจริงว่าด้วยเรื่องของความทุกข์.
- ๒. สมุทัย - ความจริงว่าด้วยเรื่องมูลเหตุให้เกิดทุกข์.
- ๓. นิโรธ - ความจริงว่าด้วยภาวะแห่งความไม่มีทุกข์โดย.
- ๔. มรรค - ความจริงว่าด้วยวิธีปฏิบัติเพื่อให้ลุลืมความไม่มีทุกข์.

ส่วนไม่ทุกข์. ๒๗
 ๒๑ ธันวาคม ๒๗
 เจริญพรคุณโยม,

อุทมาจันท์อยู่ยมนั้นคุณโยมคงจะเคยใจเอือกใจกลัวว่า เรื่องเก่าไม่-
 ราบรื่นที่ใครๆเพากัน แต่สำหรับอุทมาจันท์นั้นยอมรับว่าแต่ก่อนมารุแบบงงปลา
 ปลา เพิ่งจะมารู้แบบคน ดีคืออีกซึ่งจริงสิ่งเอกภพนั้นเอง ๑ ของคุณโยมดีด
 เสียว่าเป็นครูสอนความรู้อุทมาจันท์แล้วกัน กรุณาช่วยอ่านแต่ผิดถูกประการใด
 ก็โปรดแนะนำด้วย

ก่อนอื่น เพื่อไม่ให้คุณโยมเมื่อเรื่อนัก อุทมาจันท์ขอเล่าปล่อยไปก็อีก
 สักต่อหม่อมหมอกบัยที่แล้วมา แต่คราวนี้เป็นไก่ชวบ้านปล่อย แล้วอุทมาจันท์
 หนีไปเน่นเจ้า !..... เมื่อ ๓ วันก่อนอุทมาจันท์ไปรอพบท่านอาจารย์พุทธทาสด้วยมี
 พระพรหมขอให้ช่วยแปลหนังสือ "ชาตนาเสติ" บางตอนจากต้นฉบับภาษาไทยของ
 ท่านอาจารย์เป็นภาษาอังกฤษ ก็พอดีมีคณะพยานกษัตริย์มีแปลเดินผ่านหน้า
 ภูมิต่านอาจารย์ บางกลุ่มก็เข้าไป บางกลุ่มก็แวะเข้าไปกราบท่านฯ ซึ่งเฝ้ามอง
 มานานหน้าภูมิต่านแล้วสัก ๒-๓ ชั่วโมงในนี้ก่อนจะออกมาพบกับอีกกลุ่มซึ่งเพิ่ง
 ผ่านมาจึง

"ไปเน่นเจ้าไปแปลแล้วยังละไว้ในนั้น เจ้าไปแปลละ" เซอเอ๋อแนะนำพร้อมกัย
 มีตรองเข้าไปในภูมิต่านอาจารย์ (เดเนมือบุดะตรองหน้าท่านฯ พอดี)

"ปลาทูจันท์ได้ ไตรยังไม่แปล ยังไม่เน่นเจ้าไปนะ" เซอบรรยายแต่สรวน
 ต่อ ซึ่งก็ได้ผลคือ ปลาทูจันท์ก็แปลงเป็นปลาทูวางอยู่ทางขวามือของท่าน
 อาจารย์ก็แนะนำเนน โดยเหลือท่านอาจารย์เฝ้ามองบ้างๆ ด้อยพิสารผลผลิตเนนที่พา
 ก็เดินหน้าออกผ่านหน้าไปมาหวักใจอยู่ คนๆใจเนนละถ้วนหัวแล้วจึงซา
 มัดเนน ดงมีท่านอาจารย์นั่งนิ่งเฉยอยู่ต่อไป

นี่แหละที่อุทมาจันท์เป็นไก่ชวบ้านมาปล่อย
 ชวรมดาเนนคือเกิดขึ้นที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ในสวทพสังคม
 บ้านเมืองเช่นทุกวันนี้.

๑) สิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้คือ : หลักวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่ดำรงอยู่และเป็นกฎสูงสุดของทุกอย่างในโลก-จักรวาลนี้ ที่ว่า สสารไม่สูญหาย และสสารพลังย่อมหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ คือ จากสิ่งต่างๆ รวมตัวกันเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้เกิดอีกสิ่งหนึ่งขึ้นมา และสิ่งที่เกิดใหม่นี้ก็เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้เกิดสิ่งอื่นๆ ต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง โดยในระหว่างที่ปรากฏอยู่ช่วงขณะหนึ่งนั้น ก็จะมีสสารเสื่อมลงเป็นขรรวมตก จนหมดสภาพก็แปรไปเป็นสิ่งอื่นต่อไป ตัวอย่างเช่น สิ่งมีชีวิตบนโลกนี้ก็เริ่มจาก เมื่อก่อนโลกหลุดออกมาจากกลุ่มดาวฤกษ์ มาหมุนเป็นบริวารในสุริยจักรวาล (SOLAR SYSTEM) แทนเป็นกันๆ ปู่กระหังเย็นแสง มีชั้นบรรยากาศของ ออกซิเจน ไนโตรเจน คาร์บอนไดออกไซด์ที่พอเหมาะ จนกระทั่งก่อนโลกซึ่งเป็นก้อนหินก้อนแรก อันประกอบด้วย อินทรีย์ และอนินทรีย์สาร (ORGANIC & INORGANIC SUBSTANCES) มีทรพยากรณ์เสื่อมสลาย ณ จุดศูนย์กลางที่มีคาร์บอน, ออกซิเจน, ไนโตรเจน, ไฮโดรเจน อันเป็นอินทรีย์สารสำคัญอยู่เป็นอันดับแรกๆ มีอุณหภูมิ ความดัน และเหตุปัจจัยที่พอเหมาะอื่นๆ จึงทำให้นี้เกิดสิ่งมีชีวิตที่ ต้นตำรับขึ้นมา วนกลับมาว่ามีเหตุปัจจัยอื่นๆ เข้าเสริมที่พัฒนาวิวัฒนาการ เป็นสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว, เป็นสิ่งมีชีวิตที่เจริญโดยการสังเคราะห์แสง พัฒนาการต่อมาเรื่อยๆ เป็น มอส เฟิร์น พืชใบเลี้ยงเดี่ยว และพืชใบดัด แม้เวลานี้กำลังวิวัฒนาการต่อไป เหนือกว่าพืชผสมพันธุ์พืชดอกชนิดนี้มากขึ้น ที่คนผสมกันก็มี ที่มันผสมกันเองก็มี ส่วนที่มีอยู่นั้นที่เสื่อมหักพังลงลงเป็นดินคงจะน้อยลง เพราะคนเขาเอามาใช้เป็นมาสร้างบ้าน ทำเฟอร์นิเจอร์กันส่วนมาก ตลอดจนเหตุปัจจัยที่สำคัญมากต่อทรพยากรณ์เสื่อมสลายตัวนี้ขณะนี้คือ คนนั่นเอง ตัดต้นไม้ได้ไม่นานก็เป็นป่าๆ ทำศาลา ลีซอล งาม แต่ก่อนนั้นแต่เพียงดุกก็ได้กลิ่นอายลมดิบแต่เดี๋ยวนี้ต้องก่อสร้างกันไปรับ กรงชิง ยอดเหล็กอินัน, แล้วก็ต้องเดินเท้าต่ออีกด้วยนะจึงจะถึงดงดิบ. | ไม่อะไรที่คนเขาพดี่ ลายสวาทย์ แซ่บน้อย โลกสสุพันธ์ที่สูงกว่าพวกไม้กระดองๆ นี้แหละ หลักอิทธิปัจจัยยงตาในแง่ของพืช.

ส่วนแง่ของคนนั้นก็ทำนองเดียวกันเมื่อเกิดสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียวขึ้น พวกนี้เกิดมาดำรงชีวิตหาอาหาร ดุดขิมหาอย่าง เขม็อบกินเขาเข้าบพอโลกมีน้ำ มีแผ่นดิน พวกหนึ่งก็อยู่ในน้ำ เป็นปลิง เป็นหอย แมงกะพรุน บางพวกจับ แคลเซียม ผอสฟอรัส กับเหตุปัจจัยอื่นๆ เข้าไปอีกก็มีการสร้างเปลือก สร้างกะดะเช่นเปลือกหอย บางพวกก็สร้างเกิดเป็นกระดูกเช่นสารพัดปลา มีตัวบั้งมาด้วย มีแพนหางด้วย, อีกพวกหนึ่งกระเด็นมาอยู่บนบก พวกๆ นั้นวิธเน็อกอยู่ก็เป็นครึ่งบกครึ่งน้ำ

ขงพวกบรุษแบรหนึ่งทามาเป็นปอด ออขบแบกได้ถาร แรกๆก็กลนสัดขึ้นอยซึ่ง
นแนพ่างพวกกขบปเป็นดินสอขึ้น อีกสองดินกักสขมาปเป็นมือ จนเป็นอยพ
กนินแนละ พอทยกนแนพ่งเป็นดิน เป็นมัยสำนวิสัยอันต่อๆไป นินแนละคือ
เล็กกขบปปัจจยตทิกนแนละ บลัตัว.

สขบปในขั้นนี้ว่า สรรพสิ่งทีแนอันสูง คือพืช และสัตว์นั้น ต่างกเกิดขึ้น
ต่งขรรวมชาติ วิวัฒนาการมาจนแนขั้นนี้ จากแรกเริ่มคือ ดิน น้ำ ฟู
ลม อากาศ และ ความมีชีวิต ซึ่งเรียกววิภพวน (ชาติ ๖) เมื่อเกิดขึ้น
ก็กลนขงขณะ รวมเป็นปัจจยให้เกิดสิ่งทีแนขึ้น แล้งก็สลายดับไป กลน
เป็นขงต่อต่งๆต่อไป สขบปสิ่งเกิดใหม่ก็มีแนเหมือนเดิมปม ทวีวิวัฒนาการ
ตั้งแนมาต่อสขพแวดล้อมขง ทีเสถลงนัถ จึงขงมีแต่เกิดกักอ่า
นัถเกิดขงอยู่ได้ต่อไป แพร่งขงขบปนั้นต่อไปตมแนขงการคัดเลือก
พันธุ กระพ่งมาเป็นมแนขบปในทกวันนี้ ขงนี้ได้ดีแล้งจะแนนค่าแนนแต่
ดแนแต่ละคนทีเกิดมาขงเวลานี้ก็ มาจาก ชาติ ๖ นั้นเอง , ดำรงอยู่ได้ก็
จากชาติ ๖ ดับไปก็กลนเป็นชาติ ๖ เช่นเดิม. ลองแจกแจงดู :-

- ธาตุดิน : มีรวมถึง ถาน (คาร์บอน) แล้ง , แดคขบขบม, พอสฟอรัส ฯ
ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ ขง เซล, เม็ดเลือดแดง, กระดูก ฯ
 - ธาตุน้ำ : มีขงสำคัญ คือ ไฮโดรเจน กับ ออกซิเจน ในสขพน้ำก็แน
เป็นองค์สำคัญ คือ เลือด นานลือเลิมต่างๆ เช่น เยื่อสมอง,
เยื่อหัวใจ เยื่อปอด ขงขบขบ น้ำในเซลล์ ตลอดจนน้ำปัส-
สาวะทีลอยขบขบของเสียออก
 - ธาตุลม : ในที่นี้คือ อุณหภูมิ ทีแนมาะสม และ
 - ธาตุไฟ : การเผาไหม้ที่เกิดพลังงาน
- (ต่อ
ธาตุลม) { ทีสำคัญคือ ออกซิเจน ในไฮโดรเจน ไฮโดรเจน คาร์บอน
ไฮโดรอกไซด์ ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงให้เกิดพลังงาน, เป็นส่วน
ประกอบขงเนื้อนัถ (โปรตีน) ฯ
- ธาตุวิภพวน : คือ ความแข็งแนพ่มณั , ฐึ
 - ธาตุอากาศ : คือ อากาศ

นึกคดัๆ เอาทีการดำรงอยู่ก่อน ทีเราต้องมปัจจย ๕ คือ อานาร, เวรขิง,
อากาศฯ ที่อยู่อาศัย เสรียงนัถนัถ แล้ง ขาวักขบอารต ก็เพือในได้มีธาตุที
สมดุขบขบนั้นเอง ส่วนทีเราเกิดมานั้น ถ้าไม่มีพ่อก็ไม่มี แม่ ถ้าแม่ไม่มี
ปัจจย ๕ เพือสะสมธาตุเข้าไว้แล้ง เราก็ไม่อาจเกิดได้ จึงแนนี้ได้ว่า
ไม่ว่าจะในแง่ขงกำเนิดมณัขบขบดิคดำบรพพ์ก็จากชาติ ๖ เกิดมณขบขบทุกวันนี้
นี้ก็ชาติ ๖ นั้นเอง.

หวังว่าความเข้าใจคำ "อ้นปัจจยตท" ขงชาตมาดูไม่ผิดพลาดเป็นแน
สรรพสิ่งไม่สูญหายไป แต่แนมแนขบขบเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจยต่อเนื่องกัน
ไปไม่ขาดสาย แล้งมีวิวัฒนาการไปในทิศทางทีตั้งขึ้น นัถนี้สรรพสิ่ง
ล้วนเกิดขึ้น แล้งบรภาพอยู่ขงขณะ ก็เสื่อมสลายดับไป, อีวัชก็เป็น
แนนี้.

๑) แผลจันต์ - ส่วนประกอบ ๕ ส่วนของสิ่งมีชีวิต
เนื้อความของแผลจันต์ก็คือสิ่งที่ถูกทำลายแล้วในอีกปัจจุบันของแห่งการ
เกิดสิ่งมีชีวิต ลงมาทวนดูว่า จันต์ ๕ มีอะไรบ้าง

- ๑- รูป คือ วัตถุประสงค์ ประกอบกันขึ้นเป็นร่างกาย มี ๓๓ ชิ้น ๓๓ เนื้อ
- ๒- วิญญาณ คือ วัตถุประสงค์ เป็นผู้คิด รู้แจ้งอารมณ์ต่างๆ
- ๓- เวทนา คือ ความรู้สึกของจิตว่า สุข ทุกข์ เฉยๆ
- ๔- สัญญา คือ หน้าที่ของจิต จำสิ่งต่างๆ ได้ว่า
- ๕- สังขาร คือ ทัศนคติปรุงแต่งของจิต

หากพิจารณาไม่ขัดแย้ง จะได้มีอีกในเรื่อง ปฏิจตสมุทัย.

๑) อีกหลักธรรมสำคัญที่แฝงอยู่หรือบ่งชี้ในอีกปัจจุบันคือ กฎแห่ง
สามัญลักษณ์, ความจริงแห่งทุกสิ่งทุกอย่าง ที่เรียกว่าไตรลักษณ์
คือ อนิจจัง : ลักษณะแห่งความไม่เที่ยง
ทุกขัง : ลักษณะแห่งความไม่เที่ยง
อนัตตา : ลักษณะแห่งความไม่มีตัวตน

อนัตตาพอจะเข้าใจดังนี้ว่า
อนิจจัง - ทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเล็ก
ใหญ่แค่ไหน หรือใหญ่โตเท่าไร ทั้งนี้หมายถึง สิ่งที่เป็นรูปเป็น
ร่าง เป็นวัตถุ และส่วนของจิต วิญญาณ ความคิด ความ
รู้สึก ซึ่งได้หมายถึงด้วย.

ทุกขัง - ทุกสิ่งทุกอย่างมีความไม่ระงับนิ่ง มันจะเปลี่ยนไปเสมอโดย
ใจ อย่างนี้เรียกว่า สิ่งต่างๆ เมื่อเกิดขึ้นแล้ว สิ่งที่เป็น
สองทนต์ คือ ถ้าไม่พอใจ ไม่ได้จากทางกาย หรือใจ สิ่งนั้น
ก็เป็นทุกข์ อีกหนึ่งสิ่งผลัดกันจึงพอใจ สุขใจ ซึ่งกัน
ก็ทำให้เกิดอารมณ์สุข ความทุกข์ก็ก่อรูป เพราะทุกสิ่งล้วน
อนิจจัง ด้สงสัยใจเวลานั้นมันจะหมดไป เมื่อสิ่งนั้นดับ มัน
ก็คือ เป็นทุกข์.

อนัตตา - ทุกสิ่งทุกอย่างไม่ได้เป็นตัวเป็นตน ไม่ใช่ตัวเราของเรา
แต่เป็นธาตุต่างชนิดที่เปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติอันเนื่อง
จากธาตุต่างๆปรุงแต่งเป็นปัจจัยเกิดขึ้นมา ประกอบอยู่ด้วยภาวะ
แล้วเสื่อมสลายลง (อนิจจัง) เมื่อใดยึดสำคัญ มีในหมายว่า
เป็นเรา เป็นของเรา แล้วจะทุกข์ อาจสงสัยแต่ก็ด้วยภาวะโดยที่
แท้แล้วเป็นทุกข์ (ทุกขัง) ดังนั้นตัวของเราเองทั้งกายและ
ใจ คือ ใจเรานี้มันเป็นอนัตตา ไม่
ใช่เรา ไม่ใช่

เรื่องจริงนี้ก็ตรงกับคำว่า จิตว่าง ของท่านอาจารย์พุทธทาส ซึ่งอาตมา
 คงต้องอธิบายต่ออีกสักนิดว่า ไม่ได้หมายความว่าพอระลึกได้หรือไตรลักษณ์
 ก็เลิกลอดอาลัยทยอยหาก ปล่อยทุกสิ่งตามยถากรรมช่วงนั้นมันไปหมดสิ้น
 แต่อาตมาเข้าใจว่า จิตที่ปัดจโยท ตลอดถึงไตรลักษณ์ นั้นเป็นนัยๆ
 ที่ต้องสำนึกยึดไว้เสมอ โดยขณะเดียวกันก็ต้องระลึกว่า ขณะนี้เรา,
 เขา สิ่งนั้น สิ่งนี้ปรากฏอยู่ เกิดขึ้นมาจากปัจจัยต่างๆปรากฏอยู่เสมอ
 ว่าเป็นเรา เป็นของเรา, เป็นอาตมา เป็นของอาตมา, เป็นโยม เป็นของโยม
 ออรวมกันเป็น หมู่ เป็น ครอบครัว เป็นจังหวัด เป็นประเทศชาติ ซึ่งแ่
 นอกนั้นก็มิได้พ้นจาก ไตรลักษณ์ไปได้ เพียงแต่ต้องระบุปรากฏอยู่เป็น
 เขา นั้น ก็ควรทำหน้าที่ของเรามากๆ ใ้ได้รับสมมติ นั้นไปอย่างเต็มที่และ
 ดีที่สุด เพื่อตนเอง-เพื่อส่วนรวม อยุ่กับธรรมลำดับขั้น คือ จิตทุก
 อยุ่กับนี้ทุกชั้นน้อยลง จนหมดทุกชั้น มีสูง มีสูงมากขึ้น จนเหนือทุก
 ชั้นนี้สง.

คุณโยมเน้นด้วยกับอาตมาคือ:

- ๑- ทาสสิ่งล้วนเห็นไม่พ้น สามัญ ลักษณะ
- ๒- ไม่ควรยึดมั่นถือมั่นว่า เรา เขา เราของเรา เขาของเขา
- ๓- เข้าใจว่าปรากฏอยู่นี้เป็น สิ่งสมมติ ยิวิตสมมติ.
- ๔- หึงบุญปฏิบัติตามหน้าที่ที่สมมติไว้ ยิวิสทธิ สมบสันติสูงยิ่งขึ้น
 ไป ไม่ว่าจะหน้าที่อะไรก็ตาม เช่นของอาตมาก็มีหน้าที่
 เป็น ลูก เป็นหลาน เป็นพี่ เป็นน้อง เป็นข้าราชการ เป็นประธา-
 ชน เป็นคนนครา เป็นพลีโลก และเป็น มนุษย์.

๐ สำหรับปฏิจสงสมุปบาท เข้าใจว่าคงจะไม่ต้องทยทอนแล้วเพราะเพียงลบ
 ลงดราวที่เสี้ยนเอง จำเอาแต่ว่า มันคือสาเหตุที่แท้จริงของทุกข์เกิด
 ทุกข์ ซึ่งเริ่มจากความไร้ปัญญา - ไร้รัง (อวิชชา) พอมีอะไรมากระทบ
 เข้า จิตก็เกิดความรู้สึกสง ทุกข์ จนเกิดความอยาก (ตัณหา อุปาทาน)
 กัดกินใจเป็นทุกข์สัมพันธ์กันนั้นแหละ

ส่วนเทพที่จะดับทุกข์ได้ และเพิ่มสูง ยิ่งขึ้น ยิ่งขึ้น จน พ้นทุกข์พ้นสง
 นั้น นอกจากความเข้าใจใน จิตที่ปัดจโยท, ปฏิจสงสมุปบาท,
 แยกจันต์ และ ไตรลักษณ์ ดังกล่าวมาแล้ว ในตำราของอาตมาจะได้
 สรุป ออกมาเป็นผังแสดงองค์คุณและผล แห่งพระพุทธศาสนา ซึ่ง
 จะบรรจกรวดปฏิปัตติไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อมอบแด่คุณโยมมีในโอกาสขึ้นปี
 ใหม่ และ อาจจะเป็นฉบับที่สูงสุดแห่งการบรรจกรวดสังสังของการบวช ด้วย
 อาตมาจะเดินทางจาริกใน เดือน มกราคม ก่อนลาสิกขาบท.

มีอาตมา วาเหนืออังโง

ปล: คนโง่บางคนจะลืมไปแล้วว่าบรรดาฯ ฉบับนี้อาตมาจัดชื่อว่า อริยสังขลิต แต่
ไม่ได้ต่อท้ายเลข ซึ่งความจริงแล้ว ทั้ง อธิปไตย จงยตม ฎุจจสมปบาท
ทั้ง แผลจันต์ และ ไตรลักษณ์ ได้อธิบาย อริยสังขลิตเกือบครบถ้วนแล้ว
ยิ่งขาดแต่ ข้อสุดท้ายคือ มรรค: วิชปฏิบัติเพื่อไปสู่อริยธรรมที่ไม่มี
ทุกข์ ซึ่งจะกล่าวรวมไว้ในคราวหน้า

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมีเนื้อที่เหลือ จึงขออธิบายอริยสังขลิตเฉพาะ
สามประการแรกโดยย่อตาม ชัมมจักกัปปวัตตนสูตร ซึ่งเป็นปฐมเทศนา
ที่แสดงแก่แผลจัตถีย์ ที่ป่าอิสิปตนะ มฤคทายวัน แขวงกรุงพา-
ราณสี ทิวา (โดยย่อ)

ข้อปฏิบัติให้เกิดความแน่น (จักขุ), เกิดญาณ, เพื่อความสงบ, เพื่อความรู้
ยิ่ง, เพื่อความรู้พร้อม เพื่อนิพพาน (ความสงบสิ้นซึ่งกิเลส แลุดพ้น
จากวัฏฏสงสาร) คือ ข้อปฏิบัติเป็นทางสายกลาง, ไม่ประกอบตนหัว
พันอยู่ด้วยความรัก ชอบในสิ่งทั้งหลาย และไม่ประกอบภทรหรือมาน
ตานินี้ลำบาก และข้อปฏิบัตินั้นคือ มรรคมีองค์แปดประการ
สังขาริย - สุขทัย - นิโรธ มีดังนี้

ทุกข์: ความเกิด - แก่ - ตาย
ความโศก - ว่าไร้อำนาจ - ไม่สบายกาย - ไม่สบายใจ - กับเห็นโรค
ความประสพกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ
ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักที่พอใจ
ความปรารถนาสิ่งใดไม่ได้สิ่งนั้น
ว่าโดยย่อคือ ความยึดมั่นถือมั่นในเบญจกันต์นั่นเอง

สุขทัย: คือเหตุนี้เกิดทุกข์ คือตัณหา (ความอยากอย่างนงนพมาย
ไม่รู้ด้วยปัญญา - อวิชชา) ซึ่งมี ๓ แบบคือ ทมตัณหา -
อยากในสิ่งของ, ภวตัณหา - อยากเป็นนั่นเป็นนี่, วิภวตัณหา -
อยากไม่เป็นนั่นเป็นนี่ (ข้อนี้บางแห่งอาจอธิบายว่า
กิเลส ซึ่งประกอบด้วย โลภะ (ราคะ) โทสะ (โมหะ)

นิโรธ: คือ ภาวะความไม่มีทุกข์ ซึ่งเป็นจริงได้ โดยทรมานตัณหาใน
คตอญฺจางโย จนสลัดทิ้งได้หมด ไม่เหลืออยู่อีกเลย.

ส่วน อริยมรรค นั้นอาตมาของอีกไว้คราวหน้า ซึ่งพอตั้งใหม่.

ขอแสดงความนับถือ
วิกรมเมตตา อนิธธวิไล

การปฏิบัติ.....วิธีปฏิบัติ.....เพื่อ
ความเป็น...มนุษยิกแท้.....

เขียนที่กุฏิหลวง เสด็จสุราษฎร์ หลังภาพทศทอง ;
สวนโมกขพลาราม (วัดธารน้ำไหล) ภูเขา สุราษฎร์ธานี.

๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๗

เจริญพร และอำนาจพรปีใหม่คุณโยมผู้มีอุปการะ-อำนาบุญ-ทั้งหลาย

โอกาสนี้เป็นกรประจวบพอดีในหลายๆประการ กล่าวคือ เป็น
๑. ภาวะดีเลิศส่งท้ายปีเก่า แล้วต้อนรับปีใหม่ ซึ่งหมายถึงเครื่องเตือนให้ระลึก
ว่าเวลาได้ล่วงไปอีกหนึ่งปีหนึ่งพด. แล้ว, พด.เก่าที่กำลังจะผ่านไป
เราได้กระทำอะไรลงไปบ้าง ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นตลอดถึงส่วนรวมที่ยัง
ยื่นออกไป สิ่งนั้นเป็นคุณ หรือ โทษ ประการใด? แล้ว พด. ใหม่
เราจะทำอะไร ทำอย่างไร ได้ดียิ่งๆขึ้น และที่สุดก็คือการพัฒนา
เป็นประเพณี-จิตใจใหม่ ทำบุญทำทาน อดอริเริ่ม อำนาจอวยพรกัน
เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้เอง

๒. ภาวะที่สุด ของจดหมาย 'บรรณาธิสงฆ์แห่งการบวชถึงคุณโยม' ด้วยใน
วันที่ ๕ มกราคม นี้ตามาจะเดินทางกลับวัดแจ้ง นครศรีธรรมราช แล้วออก
ธรรมจาริกไปนมัสการพระบรมธาตุหัวไทย กับเยี่ยมโยมญาติมิตรตม
จังหวัดต่างๆ คือ เชียงใหม่-ลำพูน-แพร่-พิษณุโลก-สกลนคร-นครพนม
-อุบลราชธานี-สุรินทร์-สระบุรี-กรมเทพมหานคร-นครปฐม-สุราษฎร์ธานี
นี้ และสิ้นสุดที่ พระบรมธาตุ นครศรีธรรมราช ในปลายเดือนมกราคม
๒๕๒๘ แล้วลาสิกขาบทในวันมาฆบูชา

๓. ภาวะแห่งจิตใจของ ชวรมะ ที่ได้บรรณาธิมาแล้วทั้ง ๕ ครั้ง เพราะเป็นภาวะ
แห่งวิชิการปฏิบัติ เป็นด้วย ชวรมะ หรือ ปัญญา วิชิตคามรฺ หากมีข้อ
ข้อสงสัยแล้วไม่เข้าไปปรึกษาปฏิบัติ ก็หาผิดคนประโยชน์อะไรไม่ มีข้อสงสัย
เหมือนไม่มี ดังคนโบราณเปรียบเปรยว่า ลิงได้แก้ว ก็ไม่ได้ผลอัน
ตกทอดได้แว่น นิ้วสั้นได้หัว นั่นเอง

กล่าวโดยรวบรัดก็คือจดหมายฉบับนี้เป็นข้อสรุปในข้อปฏิบัติ
ธรรมะ และ หลักการปฏิบัติ ที่ออกมาศึกษาจากการบวช และจะนำไปใช้ปฏิบัติ
ในชีวิตจริงหลังเลิกแล้ว โดยอนันต์เป็นของจวรัชปีใหม่ที่ออกมาได้รับจากคุณ
โยมทั้งหลายด้วยนั่นเอง

ปริยวรรคมีองค์ ๘ และผลของพระพุทธคำสอน

ก่อนที่จะอ่านต่อไปนี้ ขอให้คุณโยมได้อ่านพิจารณา มังงแลดงองค์คุณ
ข้อหลักปฏิบัติและผลของพุทธคำสอน โดยการค่อยๆ อ่านเข้าๆ ออก
ลำดับ

- เริ่มจาก ความเบ้แค้น เป็นศาสนิกชน (ศาสนาใดก็ได้คล้ายๆกัน)
- มีนัยยะ คือศาสนา เช่น พุทธ คริสต์ อิสลาม โดยสมมุติสิ่งยึด
นับถือ เป็น:-

ศาสนา: ผู้ค้นพบหลักสั่งจะความจริง
ของการมีชีวิตอยู่อย่างถูกต้องคือไม่
๑. มีทุกข์ และเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
เช่น พระพุทธเจ้า พระเยซูเจ้า และ
พระอัลเลาะห์เจ้า.

คำสั่งสอน หลักการปฏิบัติ: เพื่อความ
๒. มีชีวิตอย่างมีความสุขที่ตนพบนั้นเอง
เช่น พระธรรม (ไตรปิฎก) พระคัม-
ภีร์ไบเบิล และ พระคัมภีร์อัลกุรอาน

สาวกของศาสนาที่ศึกษาปฏิบัติ
ตามอย่างแท้จริง สันบรรลุถึงชีวิต
๓. เช่นนั้นแล้ว เช่น พระอริยสงฆ์
(พระอรหันต์) เซนต์ เปโตรต่างๆ
อื่นเราจะถือปฏิบัติอย่าง นักรู้
ว่ามีจริง เป็นจริงได้

ว่าตามพุทธศาสนา ก็คือ 'พระรัตนตรัย' เป็นสรณะนั้นเอง
- ปฏิบัติตามหลักคำสั่งสอนจากน้อยไปมากเป็นลำดับนั้นไปจนถึง
ที่สุด เช่น พุทธโอวาทปาฏิโมกข์ ที่ว่า 'การไม่ทำบาปทั้งปวง -
การทำความดีให้ถึงพร้อม - การชำระจิตใจของตนให้ผ่องใส' ในพระ
คัมภีร์ไบเบิล ก็มีว่า 'จงชำระเลือดเนื้อให้สะอาดหมดจดก่อน แล้วจะ
ได้พบกษัตริย์ไม่แต่งเครื่องประดับ' หรือในศาสนาอิสลามที่มี คำสามคำ
ว่า กุดตุส = ความบริสุทธิ์, ซุร = ความสว่าง, สลาม = ความสงบ
ทำนองเดียวกันนั่นเอง

- ในที่นี้เนื่องจากขาดมาเข้าบอร์ดและศึกษาในพระพุทธรศาสนา จึงขอยก
ข้อธรรมะของพุทธศาสนา มาสาธยาย ด้วยศาสนาอื่นยังไม่ได้อธิบาย
มากนัก แต่มีใจว่าโดยหลักการแล้วเป็นเช่นเดียวกัน เพื่อสิ่ง
เดียวกัน คือ ความสงบสันติจากการมีชีวิตที่ถูกต้อง และเป็นประ-
โยชน์.

ฝั่งแฉ่งดงของค้คุณ
ข้อหลักปฏิบัติ
และผล

๑๐๗

พระพุทธศาสนา
๑

คำเตือน : อ่านดีๆ คิดไปด้วย ทีละขั้นทีละตอน.

อธิบายเพิ่มเติมเรื่องสรวนผล หรือ ที่ขอเรียกว่าอภ อันเป็นผลจากการทำ-ผลกรรม
สำคัญอยู่อย่างมีชาติหนึ่ง ก็คือ ผลกรรมในชาติหนึ่งซึ่งยังไม่สามารถอธิบายอันอันอยู่ใน
มีแต่คุณได้ อยู่บิเนพิจารณา ผลกรรมในชาตินี้ จากการที่กรรม-ปฏิบัติธรรมใน
อยู่อย่างอสุภกาย: อยู่อย่างหดหวน อดอยาก ไม่เริ่มเริ่ม ปรารถนามัจฉาอยู่ อยู่อย่างแปร:
ละเมียดอย่างก็ไม่ได้รู้จักพอ เห็นแก่ได้เห็นแก่กิน มีปากแต่ไม่พูดก็ไม่ได้รู้จักพอ อยู่
อย่างสัตว์นรก: สวมไปด้วยความระแวงอันใจ การวางกรวยไว้ด้วยความเกรง มีแต่ทพิ
อยู่อย่างเดรัจฉาน: ทำอยู่ ๔ อย่าง คือ กิน-ปี(เวลา)-ปี(เส้นผมขน)-นอน ลองดูสิ
สัตว์เดรัจฉานเป็นอย่างไร อยู่อย่างมนุษย์: ดีกว่าเดรัจฉานตรง รู้จักคิดในทางที่ดี
ที่ประเสริฐถูกต้อง และทำอย่างก็คิดด้วย อยู่อย่างเทวดา: มีแต่ความสงท้อมาก
ซึ่งมีใจเพราะ ทำแต่ความดี ไม่มีภัย อยู่อย่างพรหม: อยู่อย่างประเสริฐใครๆก็นับถือ
บูชาอย่างกับเป็นผู้สร้าง ผู้มีบุญคุณ เพราะเมตตากรรม ช่วยเหลือผู้อื่น อยู่อย่าง
อิริย-เยน: สอาด-สว่าง-สงบ อยู่บที่สุด นมัสสจตหรือวิ-ทอ.

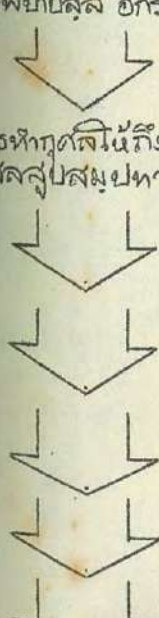
สำหรับผู้คนที่อ่านนี้ดูเหมือนจะเวียนว่ายในอภายภูมิทั้ง ๕ คือ ๕ ฏพแรกนั้น
ขาดมากที่สุดจะเป็นแฉ่งนั้น สักแล้วจะเริ่มโตขึ้นมาเมื่อมนุษย์ก่อนแล้วคือขอ
ต่อไปโดยมี อิริยมรรค นั้นแหละ / ดูให้ดี มรรค นี้เขาเป็นหลักไปทำฮัก
บรรลด้วยได้ ไปทำทาน ไปตั้งทาน ไปทำบุญไปทำดีไปทำ...

หัวใจแห่งองค์คุณ ข้อหลักปฏิบัติและผล

ของ พุ

พระพหู	พระธรรม	พระอริย
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้รู้ - ปุริชาตคุณ - ตรีสรุธรรมะอันเป็นสังขระของธรรมชาติ โดยเฉพาะของชีวิต, การเกิดทุกข์ และการดับทุกข์. - ผู้สอน - บริสุทธิคุณ หลุดพ้นจากกองกิเลสทั้งปวง. - ผู้เบิกบาน - การเข้าถึงคุณเผยแผ่และสั่งสอน. 	<ul style="list-style-type: none"> - สิ่งทีพระพหูเจ้าตรัสรู้และเผยแผ่สั่งสอน - เป็นหน้าที่ การกระทำที่ถูกต้องแก่ความเป็นมนุษย์ของตน ทุกขั้นทุกตอนแห่งวิวัฒนาการของตน เพื่อความผดุง รอดอยู่ได้ จนถึงที่สุด - เป็นสังขระแห่งทุกสิ่งทุกอย่าง มีเหตุมีผลด้วยกฎอิทัปปปัจจยตา ปฏิจจนสมุပ္ปาท - เป็นสิ่งที่นำมาปฏิบัติได้ และให้ผลได้ในปัจจุบัน ด้วยมรรคมีองค์ ๘ <div style="text-align: center;"> <p>รูจีม - ตั๋วใจจิม</p> <p>ตามทีรู้และเข้าใจ</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>ระลึก - ระวัง (สติสัมปชัญญะ) และ ตั๋วใจจิม ใน การกระทำนั้นๆ.</p> </div> <div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>พูดจา - ปฏิบัติ - ดำรงชีพ - พยายาม อย่างจริงจัง มีตามตามทีรู้และ ตั๋วใจจิว.</p> </div> </div> <p>หรือ ไตรสิกขา</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>ดีล: ความไม่มีโทษทางกายวาจา</p> </div> <div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>สมาธิ: หารใจ</p> </div> <div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"> <p>ปัญญา: ทางความรู้ความแน่น</p> </div> </div> </div>	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ตามพระพหู - ยึดเอาพระพหูวินัยเป็นแบบอย่าง - ผู้ศึกษาปฏิบัติธรรม โดยปฏิบัติ ดี, ต้องสมค - เป็นผู้สืบข - สั่งสอนธรรม - คนเปรียบ - ของคน, ที่ - แล้วเปลี่ยน - อุดหนุนบุญ - ธิ์นำธรรม - จากทุกข์.

พุทธโอวาทปฏิโมกข์	<p>แนวทางนี้ตอนข้อธรรมะและการปฏิบัติธรรม. โดยนลักอริยมรรค ๘ หรือ ไตรสิกขา สะสมไปลำดับไป จากน้อยไปสู่มาก สูงยิ่งขึ้น</p>	สภาวะ
-------------------	---	-------

การไม่ทำบาปห้มีผล	๑. ปริยัติ : รู้ : ปัญญา	ผิดเบญจศีล ๖	มิได้ สมมติ
<p>สหพบาทสุล อกรรม</p> <p>การหาเหตุลในถึงพร้อม</p> <p>ปุสสลูปสมุပ္ปาท</p> 	<p>๒. ปฏิบัติ : ดีน:</p> <p>ดีล - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p> <p>ดีล - สมาธิ - ปัญญา</p>	<p>ละเบญจศีล คือ งดฆ่าสัตว์-ลักทรัพย์-พูดปด-ผิดของรักของ-ผิดของเมา ตลอดจนสิ่งดีสูงๆขึ้นไป</p> <p>มีมรรคธรรม - มนุษยธรรม คือ สังขระ - ฆะ - วัณณะ - จาคะ</p> <p>มีธรรมะคุ้มครองโลก คือ นิรี - โอตตัมปะ</p> <p>มีพระมหาเวรธรรม คือ เมตตา - กรุณา - มุทิตา - อุเบกขา</p> <p>มีอริยธรรม (โลกุตตรธรรม) ละกิเลส ทั้ง ๑๐ เป็นลำดับขั้น (สังโยชน์ ๑๐)</p> <p>- ละโมหะ ๓ ความหลงว่ามีตัวตน ไม่แจ้งในไตรลักษณ์ ความสังเกไม่มั่นในใจในธรรมะ ความมกมายในจารีตโดยไว้ปัญญา</p> <p>- อภุตลสมล ๓ แบบบาง (โลธ - วมะ - ไทส)</p> <p>- ละทามวิคคะ (หลงอกันในรูป รส ฐ และ ละโทษะ (ผู้ไม่ใจในสิ่งไม่ตอองใจ)</p>	<p>เป็น สมมติ</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>เป็น อริยส</p> <p>คือถึงกระ</p> <p>ยอมไม่ลด</p> <p>ในหนาค</p> <p>ขั้นสภิก</p> <p>ขั้นหนาค</p> <p>ไม่กลับสู่</p> <p>ขั้น อริย</p>

การธีระจิตของตน	๓. ปฏิภาณ	-
-----------------	-----------	---

ขยายความโดยย่อ.

อริยมรรคมีองค์ ๘.

๑. สัมมาทิฐิ - ความเห็นชอบ คือ ความจริง รัตตมหายแห่งข้อธรรม
นั้นๆ แต่ละข้อ โดยหลักอริยสัง ๕ ว่า
สิ่งนั้น คืออะไร?
สิ่งนั้น เกิดจากอะไร?
สิ่งนั้น เพื่อประโยชน์อะไร?
สิ่งนั้น สำเร็จได้โดยวิธีใด?
๒. สัมมาสังกัปปะ - ความดำริชอบ คือ ความประสงค์ที่จะปฏิบัติเพื่อในได้
ผลตามข้อธรรมนั้นๆ หลังจากรู้เห็นชอบแล้ว.
๓. สัมมาวาจา - การพูดจาชอบ คือ พูดจาถูกต้องตามความหมายและสรร
เสริญการกระทำธรรมนั้นๆ ตลอดจนการชักชวนผู้อื่นให้
ปฏิบัติด้วย เมื่อตนเองได้ปฏิบัติแล้ว.
๔. สัมมากรรมมัณะ - การทำกาณชอบ คือ ปฏิบัติทางกายถูกต้องตามความ
หมายของข้อธรรมนั้นๆ ตลอดจนส่งเสริมผู้อื่นให้ปฏิบัติ
ด้วย.
๕. สัมมาอาชีวะ - การเลี้ยงชีพชอบ คือ การดำรงชีวิตทุกแห่งทุกมุมมิให้ถูก
ตรงตามความหมายของข้อธรรมนั้นๆ ตลอดจนส่งเสริม
ผู้อื่นให้นิยมปฏิบัติด้วย.
๖. สัมมาวาชามะ - ความพากเพียรชอบ คือ พยายามพากเพียรอยู่อย่างไม่ขาด
สายในทุกแห่งทุกมุมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อข้อธรรม
นั้นๆ.
๗. สัมมาสติ - ความระลึกชอบ คือ มีสติสัมปชัญญะควบคุมมิให้มีการปฏิ
บัติอันไม่สมควร มีการก้าวหน้ตรงตามวชิระประสมดี
ไม่ออกนอกกฎเกณฑ์จนกว่าจะประสบความสำ
เร็จ.
๘. สัมมาสมาธิ - ความตั้งใจมั่นชอบ คือ มีจิตบริสุทธิ์ สะอาด แดงดั่ง
อัญชัญแก้วใส แน่วแน่อยู่ในการกระทำนั้น จนประสบความสำ
เร็จถึงที่สุด.

คัดมาจากบทความ: พิมพ์นอการย์พุทธทาส ในการประชุมปฏิบัติโครงการ
พัฒนากิจกรรมการสอนจริยศึกษา คมที่ ๒ สัปดาห์ในชั้น
สี่พิมพ์รายวัน มติชน ตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึงโดย อาตมาเอง.

เห็นได้ว่า อริยมรรคกับไตรสิกขา นี้เป็นอันแยกกัน ความเห็นชอบและ
ดำริชอบ ก็คือ ปิณณา, การพูดจา ปฏิบัติ พยายาม คือ ศีล, ความระลึก
และตั้งใจมั่นชอบคือ สมาธิ ความคิดเห็น การทำ พด ระลึก ๆ ที่ไม่ชอบ
ก็มิใช่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ก็คือ อชรรม เกิดจาก อวิธยา
นั่นเอง. มรรคทั้ง ๘ สิกขาทั้ง ๓ จะตั้งประกอบไปด้วยกันเสมอ เหมือน
กับเกลียวเชือก คือต้องมีศีล สมาธิ ปิณณา ประกอบไปด้วยกันแล้ว
เสริมสร้างกัน เป็นศีล สมาธิ ปิณณา ที่ยิ่งๆ ขึ้นตามลำดับนั่นเอง.

เปลวใจดี ๐๓

๑. ละเว้นจากเจตนาฆ่าสัตว์ทำลายชีวิตด้วยความเอาเปรียบเน้นแก่ตัว.
๒. ไม่ถือเอาสิ่งของทิ่แท้ของไม่ได้ให้ ไม่ว่าโดยตรงหรืออ้อมโดยใด ๆ.
๓. ไม่ลุ่มละเมิดต่อของแวมแวมของผู้อื่น ของรัก, สิทธิของผู้อื่นทุกอย่ง.
๔. ละเว้นการกล่าวคำไม่จริง นิดทำนองดลยธรรม.
๕. ละเว้นการดื่มเสพของมีนเมา สิ่งเสพติดทั้งนสยยังทำให้น้ขาดสติ.

ผลของธรรม ๐๓

๑. สัจจะ - ความซื่อตรงไม่คนโกปต่อ บุคคล - เวลา - น้ที่ทำงาน - คำพูด ต่อ เกียรตยศแห่งธรรมเป็นมนุษย์. (ตามจริงใจ).
๒. ทมะ - การบังคับใจตนเองให้อยู่ในกำหนดของธรรม. บ่มีใจได้*
๓. ขันติ - ความอดทน ถอดทนได้ รอดขอได้ ต่อมลของการกระทำ จนกว่าจะประสบความสำเร็จ. ขันนมันเพียรไม่ท้อถอย
๔. ทศะ - ความเข็ดเพื่อ เกื้ออกุ บำเพ็ญประโยชน์ ไม่ใจแคบเน้นแก่ตัว รู้จักเสียสละ อันเป็นการเสริมตนเองออกจากความลุ่มลบล อัดอึด ต่างๆตลอดถึงกิเลส.

(* ทมะ รวมถึง การรู้จักปรับตัว ปรับปรุงตนเองด้วย)

ธรรมะคู่แฝด(๑๒) ๐๓

๑. นิริ : ความละอายต่อเขา ต่ออตุล อันชักนำโดยกิเลส นิดจากทำนองดลยธรรม เป็นความมีสติ จู้สึกละอาย รู้ว่าผิด.
๒. โอตตปปะ : ความเกรงกลัวต่อเขา ๆ คือการละเว้น ไม่ปฏิบัติ อตุล นิดจากทำนองดลยธรรม.

พรหมวิหารธรรม ๐๓

๑. เมตตา ความรัก ปรารภนาดีมีไมตรี ต้องกรช่างเมลือผู้อื่นให้ ประสยประโยชน์ และความสุข.
๒. กรุณา ความสงสาร ลุมมือช่วยเหลือผู้อื่นในพันทุกข์ พันเดือดร้อน (ทุกข์กาย - ทุกข์ใจ).
๓. มุทิตา ความเบิกบานพลอยยินดีเมื่อเห็น - รู้ว่าผู้อื่นได้ดี มีสุข พันทุกข์ ไม่มีริจชิงนารีบยา.
๔. อุเบกขา ความม่แดงสม่าเสมอ องตนเป็นกลางคอบคอบอยู่เพื่อ ช่างเมลือสนับสนุนด้วยความเที่ยงธรรมเมื่อถึงเวลาอันควร.

อริยธรรม - โลกุตตรธรรม คืออะไรไปต้น ๑๐ มี :-

๑. ลักขณวิสุทธิ : โมนะ แสงสว่างภายในเป็นเรา เป็นของเขา ไม่รู้แจ้ง ในไตรลักษณ์ (อนิจจัง - ทุกขัง - อนัตตา) ทำให้ ยังมีความเห็นแก่ตัว

๒. วิจิกิจฉา : โมนะ สัมผัสสงสัยเพราะไม่รู้จริงในเรื่องการปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ (อริยมรรคมีองค์ ๘) มุ่งแต่ กู้ความไม่รู้ (อวิชชา)

๓. สัมผัสพัตตปรมาส : โมนะ แสงยึดมั่นในวัตรปฏิบัติข้อกำหนดปฏิบัติ กิเลสหรือผู้อื่นโดยประพฤติกิเลสปฏิบัติกันมา ด้วยความเข้าใจผิด ไม่รู้ตระหนัก ในความมุ่ง นามที่ถูกต้องแท้จริง (เวทมนต์ พิธีกรรม)

๔. กามราคะ : โโลภะ ชอบพอใจในสิ่งที่เป็นที่ตั้งแห่งความรักใคร่ ทั้ง รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส.

๕. ปฏิฆะ : โทสะ ความรู้สึกไม่พอใจ ขุ่นใจในความกระทบ แฉ่งจิตใจ. (ตรงข้ามกับกามราคะ)

๖. รูปราคะ : โโลภะ ความรักใคร่ พอใจในความสุขที่เกิดจากรูปสมบัติ (จากการเจริญสมาธิจนถึงรูปฌาน) มีความสงบสุขเยือกเย็นจับออกจับใจ ด้วยตรรก โดยกิเลสถูกกำจัดไปเพราะอำนาจของสมาธิ รสดีคล้ายนิพพาน ตอนหลงสติได้.

๗. อรูปราคะ : โโลภะ ทำนองเดียวกัน แต่เกิดจาก อรูปฌาน.

๘. มานะ : โมนะ แสงสำคัญต่อตัวเองเป็นนั่นเป็นนี่ เช่นว่าเราดี เราเลว เราดีกว่า เขาเลวกว่า.

๙. อุทธัจจะ : โโลภะ ความกระเพื่อม ไม่สงบนิ่งของจิต เมื่อมีสิ่งใด มากระทบ โดยเฉพาะ กิเลสออกาทกัฏฐ์ ออกไป ได้ ออกจากเป็น

๑๐. อวิชชา : โมนะ ความไม่รู้จริงแท้ถูกต้อง.

สติ สัมปชัญญะ และ สมถวิปัสสนา (กัมมัฏฐาน)

ข้อนี้เกินความสามารถของเขาจะเขียนออกมาได้มากกว่าที่ ได้เขียนไว้แล้ว ยกสนใจ พอจะ พึงได้จาก เทป: สติ และกรรมวิภังคิ ตลอดจนแบบฝึกหัดอีกหลายเล่ม ของท่านอาจารย์พุทธทาส โดยเฉพาะ เล่มเล็กๆ ที่ ชื่อ "ทานาปานสติภาวนา", "สมถวิปัสสนาสัมมัปปธานสมาธิ" และ "THE A, B, C OF BUDDHISM / THE MEDITATIVE DEVELOPMENT OF MINDFULNESS OF BREATHING" และเป็นเครื่องมือสำคัญอันหนึ่งด้วย.

๑๖ พฤษภาคม ๑๙๖๖

จดหมายไปแม่เหล็กแม่เหล็ก

หรือยี่สิบ

วารสารไปผู้พระเจ้า

สุดท้ายนี้ก็น่าจะเป็นสิ่งประเสริฐสุดแห่งความเป็นมนุษย์ซึ่งเอาตมาของสาข
ชายเป็นบรรณาการแก่คุณโยมในปีใหม่นี้ เพื่อส่งใคร่ตรงต่อเนื่องมา
จากทีแล้วๆมาว่า 'ความดับหมดทุกข์สิ้นแสบ' นี้เป็นจริงได้ในม และ
ดรรชนีปฏิบัติ หรือไม่ ทุกคำสอนสอนไว้เป็นนัยเดียวกันเช่นนี้.

คำว่านิพพานนั้นแปลว่า สมย เย็น ปราศจากกิเลส เดร้อนเผาใจ เพราะฉะ
นั้นนิพพานน่าจะมิใช่ของวิเศษ อาจจะมีสักช่วงเวลาหนึ่งในวันนี้ ปีนี้ที่เวา-
ทาน วิถีการ เย็นจิต สบายใจ นั้นแหละคือ นิพพาน แต่เป็นนิพพานที่
เกิดขึ้นเองชั่วคราวด้วย แล้วก็มีกิเลสอันมากมายอีกจุมจิไว้ทิ้งลอยต่อ
ไป ทั้งนี้ก็เพราะว่าตั้งแต่เกิดมาจนเป็นแดนอยู่จนบัดนี้ แต่ละคนต่าง
ก็ถูกย้ายสี่ย้อมด้วย กิเลส ธรรมชา อุบาทาน ต่างๆ ซึ่งเกิดมาจากภพชาติ
ในขณะที่ มีผัสสะด้วยวิธยา.

การจะเป็นมนุษย์ที่แท้ ก็สิ้นทุกข์ ก็คือ การถึงนิพพาน เริ่มจากนิพพาน
น้อยๆ นิพพานชั่วคราว ด้วย สติ คัมภีร์พระ ที่ได้รับทราบก็ละน้อยๆ
จากการทำสมาธิวิปัสสนา เราสามารถขยับดึง เอาธรรมะแต่ละข้อ ๆ มา
ยึดปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันได้ไม่ยากนัก, ไม่ยากเลยคุณโยม, เพราะ
ทุกวินาทีคุณโยมก็ทำอยู่แล้วในระดับหนึ่ง เอาตามมันใจว่าหากเอาตมา
ยึดมั่น อยู่ใน วิธยา ละอริธยา ต่อๆ เจริญสติ เจริญธรรมะ จากแหล่ง
ดีล ขึ้นมาเป็นลำดับ เอาตามย่อมาจะขยับขึ้นสู่ขั้นที่สูงๆ ขึ้นของวิปัส
สนาสาร คือ จาก สัตว์นรก มาเป็น แปรต, มาเป็น อสุรกาย มาเป็น เดรัจฉ
าน, มาเป็นมนุษย์, มาเป็น เทวดา, มาเป็นพรหม จนถึงเป็นอริยชน
น้อยๆ ได้ แม้จะไม่ถึงนิพพานก็ตาม การมีชีวิตที่ดีกว่าย่อมเป็นที่
ประสงค์ของมนุษย์ที่แท้, ดีขึ้นไปเรื่อยๆ, ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้ คือ
มีชีวิตอยู่อย่าง พสุกตัวเอง และ เป็นประโยชน์ที่สุด.
แม้สักสักก็ตาม เอาตามมันใจว่าจะประพจน์ปฏิบัติต่อไปตามแนวแนว
ธรรมนี้ เพื่อให้น้ำอันสงฆ์แห่งการบวชสำเร็จสัมบูรณ์ แม้สังคมภายนอก
จะดูน่าว้าวุ่นด้วยไฟกิเลสก็ตาม เอาตามก็จะพยายาม แล้วคุณโยมล่ะ?

เจริญพรมาด้วยคามนี้หรือ
วิภาณุมิตตา อาตมวโร.

ผู้บรรยาย: พระรัตนตรัย : พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
ในฐานะที่ทรงตรัสรู้ สัมมอณ และเสียทอดมากกว่า ๒๕๐๐ ปี

พุทธทาส ภิภษ (พระเทพวิสุทธิเมธี ปิ่อม อินทปญโญ)
พระแท้ ผู้ศึกษา ปฏิบัติ แล้วตีแผ่ขยายความในนิตยสารพิเศษ
โดยเฉพาะ: ธรรมบรรยาย และหนังสือ ซึ่งได้ศึกษาจากสิ่ง
เหล่านี้ โดยเฉพาะ

หนังสือ: ไม้ปักจอยกานในฐานะสิ่งสูงสุดแห่งพระพุทธศาสนา
ปัจจุสมปยุท "คืออะไร?"

มือมนุษย์

A, B, C OF BUDDHISM

THE MEDITATIVE DEVELOPMENT OF MINDFULNESS
OF BREATHING

อาณานิมิตตภาวนา

สมาธิขั้นสูงสำหรับบุคคลธรรมดา

ด. จอนห์. ซี. บราวน์ ดี. เอช. จูดี มุ่งหมายของภรรยา

แปลชุด: ธรรมบรรยาย ๒๕๒๖

บรรยายพระนิสิตมาจุฬาร ๒๕๒๖

บรรยายในพรรษา ๒๕๒๗

และ
พุทธ-ดิวิชั่น

หนังสือ: พระราชวิสุทธิมุนี (พร้อม โกวิท)

เจ้าอาวาสวัดแจ้ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ภาคทักษิณ
ร่วมเจ้าคณะภาค ๑๖

พระอุปัชฌาย์ ผู้ปรากฏานพินฐานการศึกษปฏิบัติ

พระอาจารย์ไพโร พุทธธัมโม ภิภษ

สอนโมกขพลาตวาม

พระผู้คอยชี้แนะการศึกษ ปฏิบัติ และเป็นแนวอย่าง

ว่าลิงก์ : สหธรรมิก และทายกทายิกา ผู้อุปการ

นาคศรีธรรมราช: พระเถรวิฑฒ

ชาวตลาดท่าวัง และผู้มีอุปการะ

สุราษฎร์ธานี-โยธา: พระเถรอุบาลสกุบาลิกส่วนมาก

ชาวบ้านรอบวัด ต. เลม็ด

และ โยมแม่-โยมน้ำพา โยมคุณป้า-ชาวบวร

จดหมายปรารภอันสูงส่งแห่งการบอกรับคุณโยมนี จัดจัดสำเนาเย็บและจัดส่งแจก
ทำในนามสมาคมนักเรียน จำนวนประมาณ ๑๐๐ ฉบับ โดย นายเดวิด กุาลังเกือ กัษ
นายสุธีร์ ภิภษ พล ด้วยปรารถนา "การให้ธรรมะเป็นทานนั้น ได้กุศลยิ่ง
กว่าการให้วัตถุในโลก."

ผู้มีอุปการะคุณในโรงเรียนอุปถัมภ์

๑) คุณเสวี่ยม ณ นคร คุณน้ออัน-คุณอุไร ปักปิ่นเพชร คุณบุรณะ
 คุณแอ๊ด คุณอรุณ-คุณโย วิทยา คุณอนนอม เลือกาญ์ คุณฉนวน
 คุณยุพา คุณวัลลภา กนกวิจิตร คุณช.นิพนธ์-คุณกอบกุล ๒.
 คุณวีระ-คุณเสนาจ คุณเพ็ญน เป็นพ้อมนี้ คุณวิวัฒน์-คุณศักดิ์ศรี
 คุณเผ่องศรี ศิริวิรัตน์ คุณชนิดา กิจวิบูลย์ คุณอุมิ-คุณมลิ
 คุณอติ-คุณอเสีจ คุณน้อย คุณธานี ณ นคร คุณสวัสดิ์(พรชัย)
 คุณปรารถา คุณจูเร-คุณสมศรี กิจสมมาจ คุณอำพันธ์-คุณนันท
 คุณสุภาพ-เป็ลียง คุณสมบัติ พย. เสาวรส รัตวสาร ดมะเจ้า
 หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมศรีธรรมราช-พิชญุโลกา-ทองวันโรด กงเทพฯ
 ดมะเจ้าหน้าที่ บวิทย์ บวรพาณิชย์จำกัด และกิจการในเครือ
 คุณอาภากร-คุณส่องศรี ทองชัย
 ท่านผู้ว่าเอนก-คุณนายผู้ว่าวิมลพักตร์ สิทธิประศาสน์

๑) คุณยายพ่อพรรณ ศรีอินทร์ คุณยายประจิม ปิชาติ คุณตาวิวัฒน์-
 คุณยายอุทัย สิลปะพันธ์ คุณป้าสงเป บวรรัตนรักษ์ คุณตาแสงน้อย
 สอาดพรรค คุณบุญเนน-กมลจนา เล่าสกุล คุณลุงสชาติ-คุณป้า
 จรัสรัตน์ สาสันนันท พิจิตรม-สว่างศรี บวรรัตนรักษ์ พี่อริรักษ์
 บวรรัตนรักษ์ พี่อริรักษ์-อ้าไฟ ศัพยมมดล พี่มิน-เอมใจ พี่ตัก-
 พี่ตุ้ม พี่นอมปรีชา-ปาริสุทธิ มิตรกุล พี่บวรจอย-น้อยใจ พงษ์พานิช
 พี่บรรม-อติดี พงษ์พานิช และ ชาวบ้านบวรรัตน
 คุณป้าพมรัตน์ บวรรัตนรักษ์ คุณแม่รัตนา พงษ์พานิช
 คุณนายพา บวรรัตนรักษ์ ตลอดจนคนอื่นอีก อีกเยอะแยะ

อินโมทนา

๑

<p>๑ ยถา วาจิวนา ปุลา ปริปุเรนตี สาครํ
เวอเมว อิติทํ ทิพนํ เปตานํ อุกกปปติ
อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ ตุมหํ ชิปฺปเมว สมิธฺมตุ
สหปะ พุระนฺตุ สุกปฺปา
จเนโท ปณฺณวโร ยถา
มณิ โยติโรโส ยถา</p>	<p>เงินน้ำที่เต็มย่อมยังสมพรสาครให้
บริบูรณ์ได้ฉับไว
ทาน(และกรรม)ที่ท่านทำย่อมก่อผล
ประโยชน์แก่ผู้รับ (ท่าน และผู้อื่นด้วย)
ขอผลบุญที่ท่านประารถนาจงสำเร็จ
ขอความดีทั้งปวงจงเต็มที
เหมือนพระจันทร์อันเพ็ญ
เหมือนแก้วมณีอันสว่างใสตลอดยินดี</p>
<p>๒ สมมติ โดโย วิชฺชนฺตุ
สหปะ ไรโค วิชฺสนฺตุ
มาเต วอชฺชวเตธาโย
สฺยํ ทิฆายุกิ วอ
อวิทาเนสิลิสฺสํ นิจฺจํ อุตฺตมาปจายโน
จตฺตาริ ชมมา อุตฺตเนติ
อายุ อมฺโณ สฺยํ พลํ ๑</p>	<p>ความจัญไรทั้งปวงจงสิ้นไป
โรคภัยทั้งปวงจงหมดหายไป
ชนตราษฎ์ก็อย่าได้มี
ขอให้มีความสุข อายุยืน.
แต่ท่านนั้นขอบน้อมปฏิบัติดีถึงเป็นนิจ
คือเจริญในธรรมะ ๔ ประการ
มี อายุ อวรรณะ สุขะ พละ
ท่านผู้มีอายุ พละ อวรรณะ ปฏิภาณ
อยู่ด้วยปัญญา
ท่านผู้มีความสุข และเสวยสุข
อย่างมีปัญญา</p>
<p>๓ อายุโท พลโท อิติ
อมฺโณเท ปฏิภาณโท
สุขสฺส ทาธา เมธวี
สฺยํ โส อธิคจฺฉติ
อติ ทติวา พลํ อมฺโณ สุขํ อจฺจ ปฏิภาณโท
ทิฆายุ ยสวา โนติ ยตฺถยตฺถูปปตฺตติ ๑</p>	<p>ท่านผู้เจริญอายุ พละ อวรรณะ สุข ปฏิภาณ
ย่อมเป็นผู้มีสิ่งอื่นอันดีและมีศ
ในที่นั้น ๑</p>
<p>๔ วอตุ สหปะ มํ ตลํ วกฺชนฺตุ สหปะ เทวทา
สหปะ พุทฺธา-ชมมา-สงฺมา ชุทฺทเวณ
สหปะ โสตุลลํ วอชฺชวเต ๑</p>	<p>ขอท่านจงมีมงคล เทวาทจงคุ้มครองท่าน
ด้วยอนุภาพแห่งกรรมดีพระพุทฺธ-ธรรม
สงฆ์ เป็นสรณะ
ความสวัสดิ์ทั้งปวงจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ.</p>

หมายเหตุอินโมทนา

เนื่องด้วยในการบรรพชาอุปสมบทกระทำอย่างเรียบง่ายและประหยัด คงมีพิธี
 เท่าที่ควรมีตามวัฒนธรรมประเพณี(อันดีงาม) โดยทั้งหมดเป็นแต่พิธีทษา
 ของคุณโยมที่บ้านบวรรัตน์ ทั้งสามท่านสนับสนุนเงินอินโมทนาทั้งสิ้นจำนวน
 ๑๐,๕๘๐ บาทและได้สมทบทุนเพื่อการศึกษาศึกษาและเผยแพร่พระพุทฺธศาสนา
 ณ วิทาลัยสงฆ์ภาคทักษิณ อีตํแจ้ง นครศรีธรรมราช ในนามของ
 สตรี - บวรธาร พงษ์พานิช : โยมพ่อ และ พี่ ซึ่งสิ้นชีวิตไปแล้ว.